

17. mødedag, onsdag den 4. November 2009

Punkt 57

Beslutningsforslag om at pålægge Naalakkersuisut senest i 2010 at fremlægge forslag til ændring af gældende forordning om leje af boliger, hvorefter der ydes et boligbørnetilskud, der reducerer den månedlige husleje med 7,5 % for hvert hjemmeboende barn under 18. Der skal dog maksimalt kunne gives reduktion for op til 6 hjemmeboende børn under 18 år.
(Siumut-gruppen i Inatsisartut)

Mødeleder: Finn Karlsen, Tredje næstformand, Atassut.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Næste punkt på dagsordenen, det er punkt 57, Beslutningsforslag om at pålægge Naalakkersuisut senest i 2010 at fremlægge forslag til ændring af gældende forordning om leje af boliger, hvorefter der ydes et boligbørnetilskud, der reducerer den månedlige husleje med 7,5 % for hvert hjemmeboende barn under 18. Der skal dog maksimalt kunne gives reduktion for op til 6 hjemmeboende børn under 18 år. Det er Siumut-gruppen i Inatsisartut der har frem dette forslag, og det er Ruth Heilmann der skal fremlægge. Værsgo’.

Ruth Heilmann (S)

Alle familier er centrale i samfundet. Familierne skal også gives gode økonomiske grundlag, således at børnene kan få en god start på livet, og dette må gennemføres gennem et samarbejde mellem Inatsisartut, Naalakkersuisut, kommunerne, organisationerne, forældrene og andre som er implicerede.

Siumut arbejder fortsat for at opnår forbedringer i børnefamiliernes vilkår. Fra Siumuts side er det vort mål at børnefamilierne skal have forbedrede økonomiske kår, og derfor fremsætter vi hermed et forslag til en tilføjelse til Landstingsforordning nr. 2, af 12. maj 2005, kapitel 4, § 28, som nyt stk. 2, med følgende ordlyd som kan tilpasses;

“stk.xx Såfremt lejerer i forbindelse med fastsættelse af leje har hjemmeboende børn under 18 år, som er registrerede i folkeregisteret, gives tilskud til lejerens betaling. For et barn, og maksimalt for 6 børn nedsættes lejerens månedlige betaling jf. § 28, stk. 1, 2 eller 3 med 7,5 procent.

Stk.xx. Lejerer er forpligtet til at meddele udlejer hvis et barn ikke længere er registreret som

hjemmeboende i folkeregisteret."

Samtidig foreslår vi at man i forbindelse med denne løsning regulerer Selvstyrets tilskud til huslejeudgifterne gennem en tilpasning af omkostningerne.

Med disse bemærkninger håber vi på en velvillig behandling af forslaget fra alle.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Medlem af Naalakkersuisut for Boliger, Infrastruktur og Trafik.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger, Infrastruktur og Trafik (D)

Siumutgruppen i Inatsisartut er fremkommet med et forslag om at Naalakkersuisut skal fremkomme med et forslag om at ændre den gældende forordning om leje af boliger, således at der indføres boligbørnetilskud på 7,5 % for hvert hjemmeboende barn under 18 år.

Boligbørnetilskuddet blev afskaffet i 2001 som led i den omfattende boligreform, der blev gennemført på baggrund af Socialreformkommissionens anbefalinger om at boligbørnetilskuddet skulle erstattes af stærkt forbedret boligsikringsordning.

Herved blev der etableret et socialt sikkerhedsnet, der netop tog udgangspunkt i familiens indkomst og antal børn i husstanden, i modsætning til boligbørnetilskuddet, der blev ydet til alle uanset deres indkomst..

Ved at fjerne boligbørnetilskuddet har det offentlige signaleret, at de bedre bemedlede husstande i højere grad skal boligforsyne sig selv ved at købe eget bolig. Herved frigøres offentlige boliger, som kan anvises til de familier, der er indtegnet på ventelisten til en offentlig bolig.

Det er et faktum at omlægning af boligbørnetilskuddet til en forbedret boligsikring i 2001, har tilgodeset lavindkomst- og mellemindkomstgrupperne. Dette er sket ved at de bedrestillede med børn, pga. boligbørnetilskuddet, ikke længere havde incitament til at blive boende i en offentlig bolig. I hele Grønland har det bevirket at der i perioden indtil nu er opført mere end 600 private boliger.

Naalakkersuisut ønsker fortsat at tilgodese lavindkomst og mellemindkomstgrupperne, således at forskellen mellem den mindst og bedst bemedlede ikke er så stor. Dog er vi af den overbevisning at der er andre mekanismer end boligbørnetilskud, der støtter og bør støtte disse tiltag.

Genindførelse af boligbørnetilskuddet vil gøre problematikken om udbud og efterspørgsel efter boliger mere diffus og utilsigtet begunstige de bedre stillede borgere i vort samfund.

Med disse korte bemærkninger kan Naalakkersuisut ikke anbefale at beslutningsforslaget nyder fremme.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Vi siger tak til Medlem af Naalakkersuisut for Boliger, og vi går videre til partiernes ordførere. Nu er det Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit.

Olga P. Berthelsen (IA)

Det sidste års boligpolitik har været, at de bedre bemidlede husstande i højere skal boliforsyne sig selv ved køb af eget bolig. Denne politik har vi fra Inuit Ataqatigiit været med på med forventning om, at leje af almennyttige boliger vil blive højnet. Forventningen har slået fejl da lejemulighederne for almennyttige boliger ikke blev højnet.

Derfor har det været nødvendigt igen at starte op på byggeri af almennyttige boliger, som folk kan betale. Denne politik har den nuværende Landsstyre startet op på og vil virkeliggøre. Ikke mindst indbefatter vort mål også at de mindre bemidlede samt mellemindkomstgrupperne ikke bliver ramt i forbindelse med leje af boliger.

Socialreformkommissionen fuldførte i slutningen af 1990'erne sit omfattende arbejde. En af de mange anbefalinger i kommissionens betænkning handlede om tilretning af boligområdet og regulering af boligbørnetilskuddet. På grundlag heraf blev der efter 2001 udarbejdet en række ændringer i reglerne vedrørende boligbørnetilskuddet i forbindelse med leje af bolig.

Gennem en forordning (Landstingsforordning nr. 3 af 31. maj 2001 om boligsikring i almene lejeboliger) blev der indført forbedringer for lavindkomst- og mellemindkomstgrupperne. Vi kan i Inuit Ataqatigiit erklære os enige i indholdet af denne forordning, og vi ønsker at bibeholde den. Primært fordi vi kan se, at man gennem denne forordning har været i stand til imødegå det voksende skel i vilkårene mellem lavindkomstgrupperne og de bedre bemidlede grupper.

Vi arbejder imidlertid i Inuit Ataqatigiit med overvejelser om, hvorvidt tiden ikke er inde til en revurdering af den omtalte forordning. Huslejerne i dag ligger på et højt niveau, og på den anden side halter købekraften på indkomstsiden konstant bagefter. Der er derfor mange, ikke mindst enlige

forældre med børn, der døjer med voksende problemer med at klare huslejebetalingerne. På den baggrund mener vi i Inuit Ataqatigiit, at reglerne i boligsikringsordningen for det offentlige byggeri bør revurderes.

Vi har alle her gennem de forløbne år været enige om nødvendigheden af forbedringer for børnefamilierne her i Grønland. Det er et helt oplagt mål og en opgave, hvor forskellige initiativer allerede er påbegyndt.

Vi ønsker fra Inuit Ataqatigiit at foreslå, at vi fremsætter en opfordring til den nye Velfærds- og Skattekommission om at foretage en vurdering af Landstingsforordning nr. 3 af 31. maj 2001 om boligsikring i almene lejeboliger. En sådan vurdering skal omfatte de forskellige boligsikringsordninger og hvorledes de har indvirkning på de almene livsvilkår.

Med disse bemærkninger kan vi ikke tiltræde det foreliggende forslag fra Siumut, og vi skal samtidig anbefale, at forslaget henvises til 2. behandling i sin nuværende form.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Vi siger tak til Inuit Ataqatigiits ordfører Olga P. Berthelsen. Ruth Heilmann har i den forbindelse bedt om ordet.

Ruth Heilmann (S)

Tak.

Jeg siger også tak til Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiits fremlæggelse, selv om I ikke gav jeres støtte til vores forslag. Men så er det samme hensigt, at børnene i familierne bliver sikret igennem blandt andet boligsikringen og så vurderingen heraf. Det er vi meget glade for, for jeres tanker. Også fordi Siumut virkelig ønsker at se resultater. Og vi er også glade for, at I henviser til en relevant udvalgsbehandling. Også fordi der er blevet påkrævet at skulle ændre på den ordning der trådte i kraft i forordningen af 2001. Altså med hensyn til de familier der har børn, og der er i mellemindkomstgrupperne, altså denne ordning som blev indført dengang. Også fordi man dengang eliminerede børnetilskuddet for boligerne for de enkelte børn.

I forbindelse med vores tanker for velfærd for børnene, så er det så Siumuts hensigt at forbedre forholdene, at forslag bliver hilset velkommen. Vi håber fra Siumut om at se resultater, og derfor denne tilnærmelse fra Inuit Ataqatigiit side, sådan forstår jeg det således, det er jeg glad for.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Ordføreren.

Olga P. Berthelsen (IA)

Ja, Siumut har i sit forslag villet have en ændring af denne forordning. Men fra Inuit Ataqatigiit mener vi ikke, at der ske en ændringen af børnetilskudsordningen med hensyn til tilskud. Det er korrekt, at vi princippielt ikke giver afslag til forslaget, idet vi mener at børnefamilierne med mange børn, at deres huslejer er så høje, at de i løbet af måneden har for store byrder i deres hverdag.

Vi er mange forskellige familier her i Grønland. Vi som medlemmer af Inatsisartut, Naalakkersuisut eller direktører, kan ikke sammenlignes med en børnerig familie fra en arbejderfamilie. Vi har meget forskellige levevilkår. Og derfor, med hensyn til de udgifter i husholdningen, så kan det blive meget svært for disse familier.

Og med hensyn til børnene, bliver der givet fradrag i boligsikringen med hensyn til at børnene i lav- eller mellemindkomstgrupperne. Hvis man har en indtægt op til 400.000 kroner, og så er der en vis procent af huslejen, hvis man har 2 eller 3 børn, så må man selv betale 90 % af huslejen. Bare det som et eksempel, så er det mange, mange penge det drejer sig om, hvis huslejen er på 6.500 kroner pr. måned. Derfor håber jeg, at vores ændringsforslag, som vil komme frem under udvalgsbehandlingen, at den vil blive støttet fra andre partier, således at børnetilskuddet, med hensyn til boligerne, huslejen, at det kan med det formål at finde frem til en ordning.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Og nu er det Medlem af Naalakkersuisut for Boliger.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger, Infrastruktur og Trafik (D)

Undskyld, ja, jeg har måske misforstået afslutningen. Men jeg forstod det således at I vil tale om boligsikringsforordningen. Men I giver et klart afslag på Siumuts forslag.

Det vil sige ønsker I at dette forslag ikke skal fremmes til udvalgsbehandling, eller vil I vidersende den, og behandle dets andre indhold i udvalget?

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Ordfører.

Olga P. Berthelsen (IA)

Her vil jeg svare medlem af Naalakkersuisut for Boliger således, at dette forslag, som vedrører boliger, vi giver afslag på de ændringsforslag på forordning nr. 2 af 2001, det ændringsforslag på § 28 giver vi afslag på.

Men vi fra Inuit Ataqatigiit har fremsat forslag om, at forordning nr. 3 af 2001, altså den med boligsikringsordningen, og det der vedrører boligtilskud, ved at denne bliver sendt til Socialudvalget, kan den blive undersøgt der. Og måske med henvisning til Velfærds- og Skattekommissionen, eller gennem et samarbejde, kan det der arbejdes for en ændring. Det er det vi har fremsat som forslag fra Inuit Ataqatigiit. Og det er så derfor ønskeligt, at andre partier støtter op omkring dette forslag. Det er op til dem selv.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Den næste er medlem af Inatsisartut Naja Petersen, Atassut. Værsgo.

Naja Petersen (A)

Tak.

Jeg ønsker overfor Inuit Ataqatigiits ordførerindlæg Olga Poulsen Berthelsen præcisere, i jeres afslutning nævner I at forslaget eller denne lov nr. 3 af 31. maj 2001, at den kommende skatte og velfærdskommission skal anmodes om at vurdere forordningen.

Det fremgår således tydeligt at I ønsker at den bliver behandlet i relevante udvalg. Hvordan forestiller I jer at udvalget kommer til at samarbejde med kommissionen.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Så er det ordføreren, værsgo'

Olga P. Berthelsen (IA)

Vi forestiller os på denne måde, at når den er behandlet i udvalget, så forestiller vi os, at det sammen med anbefalinger sendes videre til Velfærds- og Skattekommissionen.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Nu er det Doris Jakobsen.

Doris Jakobsen (D)

Inuit Ataqatigiit vil gerne have den behandlet i udvalget, for at vurdere boligtilskuddet. Og så var det medlem af Naalakkersuisut siger, at de giver afslag til Siumuts forslag, men at vurderingen af boligstøtten skal videresendes til udvalget.

Jeg skal understrege at vi i Siumut har fremhævet, at boligstøtten også skal revurderes, således at loven bliver udvidet til at omfatte andre elementer. Det skal også nævnes, at jeg mener, at det ligger i tråd med Inuit Ataqatigiits udmelding, selv om de ikke gav fuld støtte til vores forslag. Men de anser det som en del støtte til vores forslag. Tak.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Og nu er det ordføreren.

Olga P. Berthelsen (IA)

Ja, tak.

Her vil jeg lige understrege, at vi taler om boligsikringen, ikke boligstøtten. Der er stor forskel imellem disse to ordninger.

Som jeg allerede har sagt, forslag til ændring af forordningen fra Siumut, ikke støttes fra Inuit Ataqatigiit.

Det er begrundelsen for vores afslag på forslaget, mener vi, at forhøjelse af børnetilskuddet vedrører ikke ændring af denne forordning, men at det er mere passende at boligtilskud ændres ved at ændre denne forordning om boligsikringen, således at børnetilskuddet eventuelt kan forhøjes derigennem. Tak.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Nu er det Ruth Heilmann, der igen har bedt om ordet.

Ruth Heilmann (S)

Selvom vores bliver afslået fra Inuit Ataqatigiit, Olga P. Berthelsen, men at man er åben for ændringsforslag og udarbejdelsen heraf, det kan jeg fornemme. Altså har vi samme formål, nemlig at børnefamiliernes vilkår skal forbedres igennem boligtilskudsordningen, også fordi det har været på tale gennem mange år. Altså med hensyn til dem der har opnået tilskud, og så ved at forhøje den øvre grænse, med hensyn til indkomstgrænsen.

Derfor er jeg ikke i tvivl om, at vi meget kan komme til et kompromis.

Men synes jeg også, at Siumuts forslag har gode sider, især med hensyn til børnerige familier, også med hensyn til enlige forældre, således at børnene få gavn af dette forslag.

Derfor er det Siumuts tanker at disse også medtages i det kommende velfærds- og skattekommissionen. Her er det tydeligt at vores mål er det samme, nemlig at børnerige familiers vilkår, i forbindelse med boligen, skal forbedres. Tak.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Ja, vil du gerne sige noget?

Olga P. Berthelsen (IA)

Ja, netop fordi i de seneste år, så vidt jeg husker for 2 år siden, så er det Inuit Ataqatigiit der fremsatte et forslag om ændring af boligsikringsordningen, som fik afslag. Det som vi har fremsat her i vores ordførerindlæg, det er et kompromisforslag. Det er korrekt at det er et kompromisforslag, og det er også vores alles ønske, at mindrebemidlede familier og mellemindkomstgrupperne og børnerige familier, at disses forhold forbedres. Ja, det er et kompromisforslag, for at kunne mødes for at arbejde for forbedring af disse gruppers forhold.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Tak. Nu er det Doris Jakobsen, værsgo'.

Doris Jakobsen (S)

For det først så vil jeg gerne beklage, at jeg kom til at sige boligstøtte, i stedet for at sige boligsikring. Men som Ruth Heilmann allerede har sagt, så er vi meget glad fra Siumut for Inuit Ataqatigiits kompromisforslag, således at denne ordning kan ligesom tilpasses og udvides. Det er vores hensigt.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Tak. En tilfredshed, for en gangs skyld. Og nu er det medlem af Naalakkersuisut for Sociale Anliggender.

Maliina Abelsen, Medlem af Naalakkersuisut for Sociale Anliggender (IA)

... helt fast, at det forslag som Siumut fremstiller, er ikke det forslag I ønsker i udvalg, og I faktisk opfordrer, som det står, at Naalakkersuisut tager boligsikringsområdet med i Skatte- og Velfærdskommissionen.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Tak. ... ordfører.

Olga P. Berthelsen (IA)

Jeg vil give medlem af Naalakkersuisut for Sociale Anliggender ret i, det er dette formål. Derfor er det mit håb, at partierne i deres kommende bemærkninger vil støtte forslaget, således det gennem udvalgsbehandling kan videresendes til velfærds- og skattekommissionen.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Vi siger tak til Inuit Ataqatigiits ordfører. Næste taler er Karl Lyberth, Siumut.

Karl Lyberth (S)

Siumut arbejder fortsat ihærdigt og vil altid gøre det for at opnå bedre forhold for børnefamilierne. Som dokumentation for Siumuts arbejde for at opnå bedre forhold for børnefamilier kan blandt andet nævnes, at der i de fire nye storkommuner, hvor Siumut sidder i førertrøjen i tre af dem, er børnefamiliernes forhold blevet mærkbart forbedret.

I 2001, hvor Siumut var primusmotor, blev der i forbindelse med socialreformen i stor grad forbedret tilskud til huslejen, ikke mindst til gavn for mindre bemidlede og mellemindkomstmodtagerne og børnefamilierne. Denne ordning er en god ting for disse indkomstgrupper, og det er på sin plads at gøre.

I Siumut mener vi, at alle børnefamilier, der bor i offentlige udlejningsejendomme skal hjælpes. Hvis vi skal hjælpe børnefamilierne, skal det ske uden forskelsbehandling, det er siumuts opfattelse.

Udviklingen i verdenen sker for fuld drøn på alle områder. Det kan være dyrt at skulle følge med i denne stærke udvikling, ikke mindst, når vi tænker på børns og unges interesser og nye livsstil.

Glædeligvis følger børn og unge med i de nye tider, og vi kan nu konstatere, at børn og unge er bedre til at følge med i udviklingen end voksne mennesker. Det er ikke billigt at følge med for børnefamilier.

I forbindelse med den tekniske udvikling, er det i dag blevet en selvfølge for børn og unge at have mobiltelefon og egne computere. Denne udvikling er selvfølge, og glædeligvis følger vore børn med i udviklingen. Uden at benægte det kan vi konstatere, som følge af udviklingen at børnefamiliers pengeforbrug er steget betragteligt end i gamle dage.

Derfor mener Siumut, at det er nødvendigt at støtte alle børnefamilier økonomisk...

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Vi skal beklage vores teknisk uheld, nu ser det ud til at det er kommet i orden. Nu skal Karl Lyberth, Siumut, fortsætte.

Karl Lyberth (S)

Ta, tak.

Man bliver lidt usikker, men vi kan kun bekræfte at vi voksne ikke i tilstrækkelig grad følger med i den tekniske udvikling, hvor børn og unge er dygtigere til at følge med. Det er kun godt. Jeg fortsætter.

Derfor mener Siumut, at det er nødvendigt at støtte alle børnefamilier økonomis, og dette kan opnås ved at give 7,5 % nedslag i huslejen pr. barn.

Til sidst skal vi gøre opmærksom på, at ordningen, som vi foreslår allerede i brug ved boligstøtteordningen.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Vi siger tak til Siumuts ordfører og nu er det Andreas Uldum, der vil kommentere ordførerindlæg.

Andreas Uldum (D)

Forinden vil jeg få uddybet, hvis jeg må citere noget lidt?

“hvor Siumut sidder i førertrøjen i tre af dem, er børnefamiliernes forhold blevet mærkbart forbedret”, hvad er det. Kan du uddybe i hvilken forbindelse du siger dette.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Så er det ordfører, værsgo.

Karl Lyberth (S)

Ja her tænker vi på at Inatsisartut med hensyn til at tage en ny stillingtagen og i forbindelse med socialreformen har fået oprettet socialreformkommision, som Olga Poulsen Berthelsen på vegne af Inuit Ataqatigiit også kom ind på. Efterfølgende har man lavet en ny ordning med boligsikring. Og efter reformen i 2001, så var det familier med små børn og børnefamilierne der blev hjulpet. Og denne såkaldte boligbørnetilskud, og det børnefradrag man gav i forbindelse med huslejen, den blev afskaffet. Det er det, som jeg nævner i forbindelse med min fremlæggelse, reform siden 2001, som vedrører boligsikring.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Vi siger tak. Og den næste der vil sige noget det er Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit.

Juliane Henningsen (IA)

Tak.

Først vil jeg sige, at vi har principholdning i Inuit Ataqatigiit, at når man drøfter socialledernes ansvar og forpligtelser, så må man respektere at familierne er vidt forskellig stillet med hensyn til velfærd og økonomi.

Og vil jeg spørge, da man lavede en ændring i 2001, hvor man på baggrund af husstandens børneantal og familiernes indtægter etablerede en ordning, så var Siumut været primus motor i denne ordning.

Det er kendt at Siumut har en socialdemokratisk politik, hvor det er at man i fællesskab løfter byrderne. I hvor høj grad er det hensigtsmæssig nu hvor I har et forslag, at de skal være gældende for alle uanset indtægtsgrundlaget. Tak.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Tak så er det ordfører.

Karl Lyberth (S)

Tak.

Det er korrekt at Siumuts princippolitik er denne, at vi alle sammen skal hjælpe hinanden, og at dem der har mest råd på forskellige måder skal betale mere. Det har vi ikke noget imod.

Og i vores forslag her og netop baggrunden dertil er, at vi alle sammen er vidende om at familier i Grønland, og især dem der bor i de offentliges udlejningsboliger, fordi man her i forslaget kun fokusere på familier, der bor i udlejningsboliger, her tænkes ikke på dem der har eget hus.

Og disse børnefamilier har blandt andet nogen store økonomiske problemer, hvor de får pengene til at række fra dag til dag og lever sådan, det er dem vi tænker i vores forslag.

Og som et eksempel i et af aviserne kunne vi læse for kort tid siden, en enlig mor med 3 børn. Selvom hun får god løn, kunne hendes månedsløn ikke til næste gang hun får løn.

Da vi kan se disse problemer, også fordi vi ser dem hver eneste dag, og fordi vi bliver fortalt, at disse problemer er reelle. Og det er blandt andet på baggrund deraf at vi via dette forslag, at afhjælpe børnefamilier, der har problemer i økonomien og vil gerne afhjælpe dem.

Og jeg vil gerne sige, ligesom Doris Jakobsen og Ruth Heilmann på vegne af Siumut har sagt, at det er i orden at dette forslag uanset om man er uenig i princippet, men man kan være enig i essensen.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Og nu er det medlem af Naalakkersuisut for boliger.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger (D)

Mange tak.

Her i forslaget med hensyn til Siumuts forslag, kan den forstås, at man skal få vurderet det der vedrører boligsikring, og derfra skal midlerne tilgå til det I har stillet forslag om.

Men dem der kan opnå boligsikring, det er mellem-, og lavindkomstgrupperne. Det står tydeligt, at dem der har midler nok ikke kan opnå tilskud.

Men skal alle få 7,5 %? Har I så fået beregnet hvor mange midler man skal bruge? Og hvis det overskrider boligsikringsudgifterne, hvorfra midlerne så skal hentes?

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Tak så er der ordføreren.

Karl Lyberth (S)

Ja tak.

Med hensyn til medlem af Naalakkersuisut for boligens spørgsmål. Først så skal jeg udtale med hensyn til boligsikring at den maksimumindtægtsgrænse og hvis medlem af Naalakkersuisut for boliger ikke ved det, så er der 444.000 kr., som skal være for en husholdningsindkomst, så ophører boligsikringsordningen.

Og med hensyn til vort forslag her, hvis man indfører 7,5 %, hvad det vil koste for lejere i samtlige offentlige udlejningsboliger. Her kan det være tale om ca. 17.000 børn, altså børn under 18 år, for dengang da vi havde børneopsparingsordningen var børn under 18 år i alt på 17.400.

Hvis man ud fra disse tal laver en beregning, og hvis den gennemsnitlige husleje er på 5.000 kr. om måneden, så vil udgiften ligge på 6,5 million kroner. Derfor kan jeg ikke forstå medlem af Naalakkersuisut for boligens bekymring for den lidt støtte udgift til boligsikring.

Boligsikringsmidlerne i år er på 75 million kroner, det kan du få bekræftet på konto 30.10.10.

Derfor vil udgifterne ikke stige mere end udgifterne til boligsikringsordningen hvis man vil opnå børneboligtillskud, for ordningen vil komme til at koste omkring 6,5 mio. kr.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Vi siger tak og den næste der har bedt om ordet, der er medlem af Naalakkersuisut for sociale anliggender. Værsgo.

Malina Abelsen, Medlem af Naalakkersuisut for Sociale anliggender (IA)

Tak.

Her har vi et eksempel igen, igen på at der er forskellige måder at opfatte det her med lige tilbud til alle, det er et typisk eksempel på at man tænker forskelligt i forhold til hvem der har behov for støtte i vores samfund. Er det dem der ikke har så mange penge mellem hænderne eller er det dem som udmærket kan klare. Og her er jo et oplæg til at vi skal hjælpe nogen, der måske udmærket godt kan klare sig.

Og jeg kunne godt tænke mig at spørge hvor incitamentet til at købe egen bolig også bliver af i det her for børnefamilier? Og så kunne jeg godt tænke mig at vide, hvad man tænker om at der i boligsikringen tages allerede temmelig meget højde for dem der har børn og dem der ikke har børn. Og hvis man så siger, at det kun yderligere ville koste en hvis sum penge, hvad så med dem der ikke har børn?

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Vi siger tak, så er det ordføreren.

Karl Lyberth (S)

Med hensyn til dit spørgsmål kan det nogen gange være lidt underligt at medlem af Naalakkersuisut for sociale anliggender, at forslag fra mit parti, fra Siumut, kan være gode og kan være gavnlige for børnefamilierne. I stedet for at fokusere på forslaget begynder man på personen eller partiet, det bedste ville have været at se på hvad grundlaget og hvad udgangspunktet er for forslaget, det ville være bedre hvis der bliver fremsat spørgsmål, der ikke alene fokuserer på partiet.

Vi tænker på hvis familier selv kan købe deres bolig, vi fra Siumut er ikke så bange for denne børneboligtilskudsordning hvis den blev indført.

Vi regner fuldt ud med at familier, der har råd også til staidhed vil ønske at få deres egen bolig, det kan ingen modsige. Det er nok også være glædeligt at få egen bolig, som man selv ejer.

Og med hensyn til boligsikringsordningen, ja det er børnefamilierne der bliver også tilgodeset i stort omfang boligsikringsordningen og det er vi også glade for, og det vil vi ikke bort fra.

Og som jeg har sagt fra Siumut og som Inuit Ataqatigiit har fremsat, så er det i orden, at selvom dette forslag ud som sådan, men det er at man kigger så meget på de familier der har behov, og med hensyn til at få dem afhjulpet så kan vi kigge mere på at få undersøgt denne boligsikringsordningen, fordi det er familier der har behov for hjælp og få dem hjulpet.

Og hun kom også ind på og spurgte om familier uden børn, dem kan jeg tage næste gang.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Nu er det så Andreas Uldum, Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Ja tak.

Du modsiger dig selv i dine bemærkninger. Med besvarelsen sagde du, at dem der har flere penge, skal betale mere, men her i det fremlæggelse siger du: derfor mener vi i Siumut at det er nødvendigt at støtte alle børnefamilier økonomisk.

Det funderer jeg meget på, og hvis jeg, for eksempel, at jeg har 2,5 million kroner i årlig indtægt, så vil jeg også blive hjulpet, fordi det står her, at alle skal hjælpes?

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Og så er det ordføreren.

Karl Lyberth (S)

Tak for dit spørgsmål.

Pisortat inissiaataanni najugaqartuunissaat taakku naatsorsuutiginnilara kukkunngikkuma.

Jeg mener ikke, at jeg modsiger mig selv. Og her det så også alle børnefamilier i vores bemærkning, så skal jeg gøre opmærksom, at det er så dem, der bor som lejere i de offentlige udlejningsboliger.

Og ifølge det jeg ved, er det kun meget få millionærer, eller har en årlig indtægt på 2,5 mio. kr.

Hvis jeg har haft sådan en indtægt, så vil jeg selv sørge for at få mit eget hus, så er jeg overbevidst at næsten samtlige eller samtlige, der har en sådan indtægt, de har allerede deres egne boliger. Hvis jeg ikke tager fejl, regner jeg ikke med at de bor i de offentlige udlejningsboliger.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Forinden vi går videre så skal jeg sige, at lige så snart ordføreren siger er der straks nogen, der markerer sig. Hvis vi fortsætter på denne måde vil vi ikke blive færdige. Derfor når dem, der har bedt om rodet har udtalt, skal vi gå videre til næste punkt. For flertallet er enige om at sende punktet til udvalgsbehandling, og har sikret mig at flertallet ønsker en udvalgsbehandling. Og nu er det først medlem for Naalakkersuisut for boliger.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger (D)

Ja tak.

Først så skal jeg understrege, selvfølgelig har vi kendskab til de forskellige retningslinier. Jeg mener også, at ordføreren ikke har grund til at være bekymret: Naalakkersuisut udtaler sig ikke med partiet som udgangspunkt. Vi har taget stilling til dette forslags indholdet.

Derfor kan jeg sige dette socialreformkommissionens arbejde i 2001, det er med dette som udgangspunkt vi har taget stilling til jeres forslag. For dengang skete der en stor ændring, ifølge vores mening meget hensigtsmæssigt. Men for lidt siden kom med en besvarelse til mit spørgsmål, at udgifterne ikke ville være større.

Men at dem, der har rigligt med indtægter, at de ville også skal få midler. Og det kan ikke forstås anderledes, og hvis nogen af midler skal tages fra boligsikringsordningen, så vil måske tage midlerne fra lav-, og mellemindkomstgrupperne, og give dem til de bedre stillede? Det vil jeg spørge om. Hvis det ikke er tilfældet, så skal midlerne tages et sted fra. Hvor skal midlerne komme fra?

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Ja tak så er det ordføreren.

Karl Lyberth (S)

Ja, medlem af Naalakkersuisut Jens B. Frederiksen, med vores forslag fra Siumut er det slet ikke vores intention at vi midler skal hentes fra lav-, og mellemindkomstgrupperne. Og det er ikke udgangspunktet for vores forslag her.

Formålets grundlag er at børnefamilier der bor i de offentliges udlejningsboliger, som vi ved er temmelig mange, har i dag behov for hjælp. Og du sagde også, at dem der har rigeligt med indtægter, at de også skal få midler. Hvem er det, der har rigeligt med indtægter? Det er dette spørgsmål som kan være vanskeligt at få besvaret. Og i den henseende kan jeg blot sige, i henhold til boligsikringsloven, så er dem, der har indtægt på 444.000 kr. så kan man ikke længere få boligsikring.

Hvis manden og konen, og begge har arbejde og har SIK-løn, hvis de har en årlig indtægt på 445.000 kr. og har 6 børn, så vil de også have behov for en eller anden hjælp.

Det er sådanne spørgsmål der hele tiden dukker og at vi bør gøre et eller andet ved dem. Det er derfor vi har fremsat dette forslag, fordi vi kan se mange børnefamilier, der bor i de offentlige udlejningsboliger, har behov for hjælp.

Og med hensyn til at Naalakkersuisut selvfølgelig ikke vil angribe bestemte partier, eller hvis de har forslag ikke vil tage stilling, det er helt i orden og det er også taknemmeligt at få denne bemærkning og det tager jeg til efterretning. Og selvfølgelig skal vi alle partier samarbejde i fremtiden også med Naalakkersuisut også oppositionen, så håber jeg på, at med denne udmelding, når vi så fremsætter forslag fra Siumut, at de også vil blive hilst velkommen.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Nu er der en der allerede har markeret sig og det er så medlem af Naalakkersuisut for sociale anliggender, og efter når hun er hørt, så går vi videre.

Maliina Abelsen, Medlem af Naalakkersuisut for Sociale Anliggender (IA)

Altså først og fremmest så vil jeg sige at det er fuldstændig lige meget hvor gode forslaget kommer fra. Gode forslag er gode forslag. Og dårlige forslag de er ikke så gode.

Men jeg er altså stadigvæk lidt i vi?? om hvordan børnefamilier vil få incitamentet til at købe deres egen bolig hvis de for eksempel har 4 børn og det ved at det så giver hvor meget det bliver, omkring 30% nedsættelse i deres husleje, så har jeg virkelig svært ved at forstå at I så siger, at I ikke er bange for at det ikke giver incitamentet til at man skal købe sin egen bolig. Jeg kan ikke forstå. Hvordan skal man så ønske og sige, jeg vil virkelig gerne ud i min egen bolig, hvis man ved, at det kan økonomisk betale at blive siddende i en selvstyrebolig.

Og så tænker jeg, hvad med dem der har spinket og sparet for at købe deres egen bolig, er det fair over for dem, at det så er børnefamilier i lejeboliger der kun skal tilgodeses. Og hvad med de børnefamilier som er nødsaget til at leje sig ind hos private, fordi at der er en stor boligmangel i Grønland, hvad med dem, vil de ikke blive tilgodeset? Det gør de igennem boligsikringen.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Ordfører.

Karl Lyberth (S)

Ja tak.

Til Naalakkersuisoq for familier, hun er vist ikke længere medlem af Naalakkersuisut for sociale anliggender, men er medlem af Naalakkersuisut for familier, er det rigtigt?

Med hensyn til hendes bemærkninger skal jeg sige, når man tænker, at de ikke længere vil have lyst til at købe deres egen bolig, så må de ikke hjælpes. Jeg mener at sådanne tankegange, når man er medlem af sociale anliggender, den er meget risikabelt.

For hvis vi sige sådan, ja det er i orden, da de selv kan købe deres eget hus, har de ikke behov for hjælp, selvom vi kan se at de har behov for hjælp disse børnefamilier. Vi ser det hver eneste dag, at de har behov for hjælp, og fordi ens udgangspunkt, at fordi de skal have deres egen hjem, så skal de ikke hjælpes. Vi skal ikke have sådan en tankegang. Og som jeg har sagt i vores forslag fra Siumut, at der indføres børnetilskud i boligsikringen, er vi ikke bange for at børnefamilier vil miste lysten til at købe deres egen bolig. Fordi vi tror på at børnefamilier, der har råd og dem der kan have en opsparing, også nok skal får deres egen bolig.

Også fordi det er mest sund for en person, og jeg er overbevidst om at det er mest glædeligt, at man har deres egen bolig, man har sit eget hus. Derfor, at der kommer sådan ængstelse fra Naalakkersuisoq for sociale anliggender, den har jeg meget svært ved at forstå, hvad hun er bange for.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Jeg siger tak. Og vi siger dermed tak til Siumuts ordfører.

Jeg lige udtale, at jeg har sagt at flertallet ønsker at sende den til udvalg, men i henhold til det skrevne forholder det sig ikke sådan, men i forbindelse med Inuit Ataqatigiits ordfører har de ikke et komprisforslag, som Siumut allerede er taknemmelig for. Siumut har ikke sagt at den til udbalgsbehandling, men er taknemmelig for et kompromisforslag. Og derfor mener jeg, at flertallet sender punktet til udvalg.

Og den næste er Andreas Uldum fra Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Tak.

Vi har her at gøre med et forslag fra Siumut, der går ud på at give et økonomisk tilskud til børnefamilier ved at reducere huslejen for disse.

Forslaget fremstår ubegrundet og manglen på argumenter er slående. Jeg er derfor nødt til at stille følgende spørgsmål til Siumut.

Er det kun folk, der bor til leje, der skal have reduceret deres husleje?

Har Siumut regnet på, hvad forslaget kommer til at koste?

Hvordan har Siumut forestillet sig, at forslaget skal finansieres?

Svarene på disse spørgsmål burde have været med i Siumuts begrundelse for forslaget, da de er helt essentielle for Inatsisartuts mulighed for at tage stilling til forslaget.

Det mangelfulde arbejde med forslaget gør desværre, at vi som medlemmer af Inatsisartut er nødt til at henholde os til det svarnotat, der er udarbejdet af Medlemmet af Naalakkersuisut for Boliger, Infrastruktur og Trafik.

Medlemmet af Naalakkersuisut afviser forslaget med den begrundelse, at boligbørnetilskuddet blev afskaffet i 2001 som led i den omfattende boligreform, der blev gennemført på baggrund af Socialreformkommissionens anbefalinger om at boligbørnetilskuddet skulle erstattes af en stærkt forbedret boligsikringsordning. Dette tiltag har betydet, at lavindkomst- og mellemindkomstgrupperne er blevet tilgodeset, hvilket vi fra Demokraterne bakker op omkring.

Vi er derfor enige med Naalakkersuisut i, at dette forslag bliver afvist.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Vi siger tak til Demokraternes ordfører Andreas Uldum. Olga P. Berthelsen har bedt om ordet.

Olga P. Berthelsen (IA)

Tak.

Jeg vil gerne spørge Demokraterne at vi i vores ordførerindlæg fra Inuit Ataqatigiit med vores afslag til Siumut fremkommer med et kompisforslag til udvalgsbehandling. Formålet er forordningen om boligsikring nr. 3 skal vurderes.

Kan I fra Demokraterne støtte det ønske om ændringer, der er fremsat fra Inuit Ataqatigiit, en vilje til at arbejde?

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Ordføreren.

Andreas Uldum (D)

Tak for spørgsmålet. Vi tager hensyn til at flertallet henviser til udvalgsbehandling. Selvfølgelig skal det regnes med at Demokraterne seriøst i udvalget. Tak.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Og nu er det Karl Lyberth, Siumut.

Karl Lyberth (S)

Andreas Uldum i det indlæg du kom blandt andet ind på eller fremsatte nogle spørgsmål til Siumut. Du spurgte om det kun var folk, der bor til leje vi tænkte på. Det står meget klart i vores forslag, at det her drejer sig familier, der bor offentlige udlejningsboliger. Det spurgte medlem af Naalakkersuisut for boliger, da han var oppe i talerstolen, hvad vil det koste, som jeg svarede på hvad det vil koste.

Så har også medlemmet for Naalakkersuisut for boliger har også spurgt om, hvor meget det kommer til at koste og jeg har besvaret hans spørgsmål. Ja det er altså disse ting I fremkom med ca. 3,5 millioner kroner ud fra mine beregninger. Selvfølgelig er det lidt svært at sige hvor præcist det vil koste på nuværende tidspunkt, men det vil koste ca. 6,5 mio. kr., ifølge min beregning.

Så spurgte du hvordan disse 6,5 mio. kr. skal finansieres.

Der er mange muligheder hvis man tænker sig godt om. Selvfølgelig kan man også finde frem til de forskellige muligheder i udvalgsarbejdet og finanslovsforslaget er endnu ikke tilendebragt.

Eksempelvis kan fri tjenestebil afskaffes, det er et eksempel. Måske kan man også reducere antallet af medlemmer af Naalakkersuisut, det er også et eksempel.

Der er masser af finansieringsmuligheder.

Et af mulighederne kan også være at lystbådene pålægges afgift, der er masser af muligheder.

Der findes masser af muligheder, og vi kan sandsynligvis gennem en god dialog mellem landsstyrekoalitionen og oppositionen finde mulighederne.

Til sidst skal jeg sige at jeg er meget tilfreds med at forslaget sendes videre til udvalget, at I lover god samarbejdsvilje, derfor kan vi ikke være i tvivl om samarbejdet der.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Ja, dine spørgsmål blev besvaret, og selvfølgelig kan du fremkomme med dine bemærkninger hertil, værsgo.

Andreas Uldum (D)

Jeg skal præcisere, at jeg i mit som medlem af Inatsisartut ikke har ansvar for medlem af Naalakkersuisuts besvarelser eller spørgsmål, det er ene og alene medlem af Naalakkersuisuts ansvar.

Du fremkom med forskellige finansieringsmuligheder og nævner lysbåde er blevet nævnt flere gange, som man har stor forventning om at der her kan hentes mange midler. Men jeg tvivler på det, men det er vores forskel.

Men man kan regne med vores samarbejdsvilje, det glæder jeg mig til.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Tak. Naja Petersen, Atassut har bedt om ordet nu.

Naja Petersen (A)

Tak.

Jeg vil gerne rette et spørgsmål til Demokraternes ordfører Andreas Uldum, her giver I et afslag til Siumuts forslag, at det ikke engang skal henvises til udvalgsbehandling.

Og så for lidt siden, så var det Inuit Ataqatigiits ordfører Olga P. Berthelsen som gjorde opmærksom på at kompromissøgende med hensyn til Siumuts forslag, hvilken holdning har I?

Jeg vil gerne understrege at I giver afslag til udvalgsbehandling, men på den anden side så siger I, at I har viljen til at være med i samarbejdet i udvalget. Kan du ikke lige uddybe det, eftersom I giver afslag.

Vil I give afslag i udvalget eller fordi I giver afslag, vil I samarbejde i udvalget og give endelig afslag?

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Ja tak. Ordføreren.

Andreas Uldum (D)

Tak for spørgsmålet.

Aamma isumaqataanngikkaluaruttaluunniit soorunami imaassinnaavoq siunnersuutininik allanik

Ataatsimiititaliami ersertitsisugut.

Jeg vil ikke hvordan I i Atassut arbejder. I forbindelse med afslaget så er det så flertallet der ligesom henviser til udvalgsbehandling, og det er ikke i Demokraternes ånd, at vi ikke vil være med i samarbejdet. Og hvis vi ikke er enige, kan det selvfølgelig være at der kommer andre forslag frem i udvalget.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Nu er det medlemmet af Naalakkersuisut for boliger. Tak.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger (D)

Tak.

Jeg vil blot spørge om hvad er det I giver afslag til?

på med hensyn til overskriften fra Siumuts forslag? Er det overskriften på Siumuts forslag eller dets andet indhold, og med hvilke begrundelser vil I samarbejdet i udvalget, er det på baggrund af overskriften, eller er det Inuit Ataqtigiits ordførers forslag om, at man behandler boligsikringsordningen?

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Ordføreren.

Andreas Uldum (D)

Jeg synes at det i mit indlæg fremgår klart, at det er de manglende begrundelser for forslaget vi giver afslag. Men selvfølgelig skal vi i udvalget drøfte Inuit Ataqtigiits forslag om boligsikring. Vores afslår dette, men Inuit Ataqtigiits forslag om udvalgsbehandling, den ser frem til.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Ja tak. Nu er der Kristian Jeremiassen, Siumut.

Kristian Jeremiassen (S)

Tak mødeleder.

På baggrund af det fremlagte så synes jeg, at jeg skal fremkomme med mine egne bemærkninger.

Jeg synes ikke at vi har manglende begrundelser i vores fremsættelse af forslaget.

Også fordi det allerede i overskriften fremgår klart, at det er børnefamilierne der vil blive hjulpet i forslaget.

Det er endnu engang underligt at landsstyrekoalitionen nemlig Demokraterne, Kattusseqatigiit Partiiat og Inuit Ataqatigiit endnu engang er uenige om børnenes levevilkår.

Jeg synes at enhver forslag om forbedringer burde kunne tages med kyshånd. Og ikke på baggrund at forslag bliver fremsat fra partiet. Jeg mener at børnefamilierne, mange af dem her i Grønland, ved at gå ind for forslaget vil blive afhjulpet.

Også fordi mange børnefamilier her i Grønland lever fra dag til dag, fra måned til måned tvinges til at rationere.

Og i forslaget om forbedring, foreslås det en 7,5% tilskud til hvert barn. Jeg synes at man skal tage det imod disse muligheder for at forbedre børns vilkår, vi må drage nytte af dem alle, uden at sætte spørgsmålstejn med hvor det kommer fra.

Jeg skal blot gentage, at jeg finder det underligt, at vi har uenigheder om børnenes levevilkår. selvom vi fra Siumut fremsætter et forslag til forbedring af børnenes levevilkår.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Ja jeg skal gøre opmærksom forinden ordføreren får ordet. Demokraterne har allerede sagt, at de vil være med i samarbejdet med hensyn til Inuit Ataqatigiits tillæggsforslag. Det er tydeligt.

Derfor skal jeg understrege at det ikke nødvendigt med disse gentagelser. Demokraterne har givet afslag, men vil alligevel være med til et samarbejde med hensyn til Inuit Ataqatigiits ændringsforslag. Det ønsker at samarbejde, de har understreget dette, de har fremsat deres synspunkt, og vil nok ikke ændre den.

Jeg ved ikke om han har bemærkninger? Han ønsker at tage ordet, værsgo.

Andreas Uldum (D)

Tak formand og hans uddybende bemærkninger.

Kristian Jeremiassen, jeg respekterer dine synspunkter og jeg respekterer at du siger, du har forstået forlaget bedre, fordi vi ikke har rigtigt forstået forlagets begrundelser.

Uanset hvilken parti det er, når gode forslag fremkommer, tager vi slet ikke udgangspunkt i partiet. Jeg ved ikke hvor mange vi idga har hørt, når en hvilken som helst parti fremkommer med et godt forslag bliver det selvfølgelig drøftet, og bliver vedtaget.

Jeg håber ikke at vi gentager denne svada hele tiden. Det er tydeligt når vi giver afslag til et forslag, så kommer et bestemt parti og siger at det ikke er et godt forslag, det kommer frem hver gang.

Et hvilken som helst partis forslag bliver drøftet, og der bliver taget stilling til den fra vores parti.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Jeg er helt enig med ordføreren at man ikke skal gentage sig hele tiden. Vi skal lige have 2 bemærkninger fra salen, først Olga P. Berthelsen værsgo.

Olga P. Berthelsen (IA)

Jeg vil blot sige til Kristian Jeremiassen Siumuts udmelding om at Inatsisartut ligesom er blevet uenige med hensyn til forbedring af børnenes vilkår.

Det finder jeg ikke er på sin plads. Jeg synes, at det er en stor tilnærmelse, som vi har taget i forbindelse med børnetilskuddet. Vi behandler et kompromisforslag om børnetilskud for at børnenes vilkår kan blive forbedre. Selvom vi gav afslag til forslaget, så er Siumut med.

Og derfor er det ikke på sin plads at debatten her børnenes vilkår bliver vurderet som uenighed. Jeg mener ikke, det er tilfældet.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Næste bliver Hans Enoksen, Siumut. Værsgo.

Hans Enoksen (S)

Tak formand.

Demokraternes ordfører Andreas Uldum, taler noget uforståeligt. Hans begrundelser for afslaget, at forslaget mangler oplysninger og fordi de ikke har forstået den.

Men da Inuit Ataqatigiit kom med deres siger de nu at de vil deltage i udvalget. Straks er det for forslaget, og synes nu at synspunktet er godt. Sådan kan man ikke føre en politik.

Det er altså en ændring af synspunkter fra minut til minut. Derfor er det mig en stor glæde at Inuit Ataqatigiit her laver en kompromisløsning, og vi vil alle arbejde ihærdigt for den.

Naalakkersuisut må deltage i at børn i deres opvækst får trygge vilkår i deres hjem. De kan ikke alene med ord forsvare børnene, det er nu I skal vise jeres støtte, og man kan ikke betragte formålet med at reducere huslejen, med børn som udgangspunkt, som en hindring.

Jeg siger tusind tak til Inuit Ataqatigiit for den samarbejdsvilje de har vist.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Ordføreren værsgo.

Andreas Uldum (D)

Hvis jeg har udtrykt mig uklart, vil jeg meget beklage hvis du ikke har kunnet forstå mig, det må du have for dig selv.

Jeg vil ikke besvare bemærkningen om politik fra minut til minut. Det må du holde for dig selv. Og jeg skal lige påminde om, at vi meget bredt samarbejder i mange tiltag omkring børnenes vilkår. Du skal ikke få det til at se ud som at vi slet ikke har nogen initiativer hvad angår børnenes vilkår. Det er ikke en realitet og heller ikke virkeligheden.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Vi siger tak til Demokraternes ordfører Andreas Uldum. Næste bliver Atassuts ordfører Naja Petersen, vær så god.

Naja Petersen (A)

Det samlede Siumuts gruppe i Inatsisartut har fremsat forslag om genetablering af boligbørnetilskudet.

Såfremt man skal sikre at børnefamilierne skal eksistere under trygge rammer så er det vigtigt at de er i stand til at følge med rent økonomisk, og muligheden fra det offentlige i dag er således indrettet at lavindkomstgruppen har mulighed for at modtage boligsikring.

Fra Atassut skal vi bede forslagsstillerne om at redegøre for om de mener at såfremt deres forslag bliver imødekommet om det skal have betydning for de nuværende regler indenfor boligsikringen.

I disse år har der fra det offentlige været stærke opfordringer til ressourcestærke familier om at skaffe eget bolig, det er således allerede nu synligt at flere familier får deres eget og at opfordringen har været velmodtaget.

Dette medfører blandt andet at de ældre lejeboliger nu kan sættes i stand og at det offentlige får flere ressourcer til at bygge nye, og eftersom det er en meget kostbare affære, så kan man godt regne med at reovering samt nybyggeri vil pågå over mange år.

Eftersom at vi ikke har opdateret viden på området omkring borgernes muligheder for modtagelse af tilskud til betaling af husleje og om hvorvidt det vil være passende at ændre på boligsikring eller genindføre boligbørnetilskudet, så mener vi fra Atassut ikke vi har grundlag nok til at træffe en endelig beslutning om emnet.

Derfor skal vi fra Atassut indstille at forslaget bliver sendt til behandling i Inatsisartut's Familieudvalg inden anden behandlingen, således at man der specielt må vurdere forholdene omkring tilskudsmuligheder for lavindkomstgrupperne.

Finn Karlsen, Tredje næstformand (IA)

Vi siger tak til Atassut ordfører Naja Petersen. Er der nogen der har bedt om ordet, det er ikke tilfældet. Så siger vi tak til Naja Petersen, Atassut.

Næste bliver Jakob Skade, Kattusseqatigiit Partiiats ordfører.

Jakob Skade (KP)

Vi vil fra Kattusseqatigiit Partiiat kommentere Siumut's medlemmer af Inatsisartut's forslag således:

Indledningsvis vil vi fra Kattusseqatigiit Partiiat indskærpe, at Socialreformkommissionen allerede i årene 1995-1997, mens Siumut var førende, har indsamlet masser af forskellige oplysninger fra hele kysten ved brug af store omkostninger, talrige møder samt masser af energi, hvorfor Siumut's medlemmer af Inatsisartut blot genbekræfter ved deres forslag, at daværende landsstyrekoalition, mens tid var, ikke har færdiggjort heller ej koordineret de opgaver og indstillinger, som

Socialreformkommissionens betænkning bød på ved efterårssamlingen 1997 ordentligt, heri inklusiv sager vedrørende børnefamilier.

Kort sagt, havde den daværende landsstyrekoalition blot taget Socialreformkommissionens arbejde alvorligt fra begyndelsen, ville problemerne idag nok være mindre omfattende.

Vi vil dog ikke blot holde os til dette fra Kattusseqatigiit Partiiat, idet vi takkeligt er kommet med i Naalakkersuisut-koalitionen, hvorved vi har været med til at opstarte forskellige tiltag vedrørende forbedring af børn, børnefamilier og ikke mindst mindre bemidlede familiers vilkår, eksempelvis er skatte- og velfærdskommissionen nedsat og man arbejder for tilpasning af erhvervsmulighederne i henhold til beliggenhed osv.

Der foretages prioritering og koordination tilsvarende reelle forhold og med omhu. For derved at sikre ikke mindst mindre bemidlede børnefamilier endnu bedre muligheder.

Kattusseqatigiit Partiiat støtter Naalakkersuisut's stillingtagen til at lempe for samt forbedre børnefamiliers vilkår.

Hvorfor vi, efter skatte- og velfærdskommissionens færdigbehandling, regner med revurdering af de forskellige tilskudsformer.

Med disse bemærkninger godtager jeg samt tager Naalakkersuisut's besvarelse til efterretning.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak til Kattusseqatigiit Partiiats ordfører Jakob Skade, er der nogen der har bedt om ordet, det er ikke tilfældet.

Medlem af Inatsisartut Jens Immanuelson, Siumut.

Jens Immanuelson (S)

I Kattusseqatigiit Partiiats ordførerindlæg, derfra kan man udlede at skatte og velfærdskommissionen er blevet etableret. Og ud fra det vi har kendskab til så er denne kommission endnu ikke etableret.

Derfor vil jeg gerne vide hvornår denne kommission er blevet etableret?

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

I løbet af denne eftermiddags debat er dette ord, som vi på grønlandsk allerede har betegnelse for, blevet brugt flere gange og forkert. Den bliver nævnt som udvalg og kommission, men det korrekte er at der vil blive nedsat et råd.

Ordføreren.

Jakob Skade (KP)

Tak. Med hensyn til planerne fra nuværende Naalakkersuisut med servicering af samfundet, udgangspunktet er at man skal servicere samfundet som en helhed. Og i vores målsætning er at vi vil styrke denne kommissionen, som før har været udarbejdet, dets forslag er under behandling.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Inatsisartut Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Tak formand.

Jeg vil spørge Kattusseqatigiit Partiats ordfører Jakob Skade, fordi han prøver at føre politik med udgangspunkt i ting som skete i 95 eller 97, altså det der skete for mange år siden.

Med hensyn til børnefamiliernes bedre levevilkår og omkring dette, hvilken holdning har I i Kattusseqatigiit Partiit? Fordi vi ikke kan se hvilken holdning I har, fordi I kun omtaler der er sket i 1997.

Det er de nuværende forhold vi prøver på at diskutere vores fremtid. Vi skal ikke se tilbage og tage dem som udgangspunktTak.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ordføreren.

Jakob Skade (KP)

Tak.

Nytænkning er nu startet, og det er selvfølgelig smerteligt da man for første gang taler om i denne her sal. Det er ikke første gang vi hører tidligere landsstyres arbejder, og indstiller som man tidligere har behandlet. Det begyndte her i efterårssamlingen. Det vil gerne fremsætte som en påmindelse.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Inatsisartut Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Tak formand.

Jeg vil gerne spørge Jakob Skade med hensyn til reducere af udgifterne for børnefamilierne på 7,5%, hvilken holdning har Kattusseqatigiit Partiiat til dette forslag. Er det nødvendigt eller er det ikke nødvendigt?

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak. Ordføreren.

Jakob Skade (KP)

Selvfølgelig vil vi alle sammen arbejde på at forbedre vilkårene, men den økonomiske opstramning er meget central også i dag i Inatsisartuts efterårssamling.

Midlerne sætter begrænsninger. Uanset årstallet så vil altså disse problemer blive taget op. Hvis vi altså vi kan lave ændringer til fordel for samfundet hvis vores økonomiske situation bliver bedre.

Sandsynligvis vil vi mere råd og give større tilskud.

Konsekvensen af den nuværende økonomiske stramning kan være hård, men selvfølgelig skal den debatteres hele samfundet. Vi er ellers også interesse at forbedre vilkårene for samfundet. Men vores økonomiske formåen, den er afgørende.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak. Nu er det medlem af Inatsisartut Jens Immanuel, Siumut.

Jens Immanuel (S)

Tak.

I Kattusseqatigiit Partiiats fremlæggelse nævner I børnefamilier og lavindkomstgrupperne. Men det er tydeligt, at børnefamilierne og de svageste i samfundet med hensyn til økonomien, deres vilkår er allerede forringet. Fordi, for eksempel dem der har de økonomisk det sværest med skolesøgende børn i og 9. og 10. Klasser, deres skolepenge er blevet fjernet. Det er det, som medlem af landsstyrekoalitionen, I støtter.

Og alle andre nye tiltag, dem henviser I til den kommende kommission, som vil blive nedsat. Hvornår regner Kattusseqatigiit partiiat med at denne kommissions arbejde blive tilendebragt? Når dets arbejde med anbefalinger er færdige, vil de enkeltvis blive fremsat i Inatsisartut.

Så godt som alt bliver henvist til behandling i kommissionen, og vi må regne med at der i den nærmeste fremtid vil arbejde for at vilkårene børn og lavindkomstgrupperne bliver bedre, for forringelserne er indarbejdet i finansloven for 2010.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ordføreren.

Jakob Skade (KP)

Tak.

Ændringsforslag til det nuværende finanslov er fremsat. De er nok alle uddelt til os.

Med hensyn til dit spørgsmål hvornår arbejdet bliver til endebragt, det synes jeg ikke er tiden nu. Vi respekterer selvfølgelig at vurderingerne skal igangsættes, og de vil nok blive omdelt til os, og selvfølgelig skal vi berede os på teksten.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Inatsisartut Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Tak formand.

Kattusseqatigiit Partiiats ordfører Jakob Skade taler meget om den meget stramme økonomi vi har. Det drejer sig ca. 6 millioner kroner og vi snakker om 6 milliarder med hensyn til næste års finanslov.

Hvis man har viljen, så kan man meget finde de 6 millioner kroner. Og hvis man tager det seriøst til forbedring af børnenes levevilkår. Vi har alle sammen under valgkampen talt om forbedringer af børnenes levevilkår.

Men da tiden var inde kom der andre meninger op, det er beklageligt, og det er så mit håb at flertallet i udvalget vil deltage forbedringen, da den nu er til udvalgsbehandling.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ordføreren.

Jakob Skade (KP)

Tak.

Jeg vil ikke komme nærmere ind på landskassens midler, som er uddelt og lånt ud til samfundet. Samfundet skal videre, og hvis så et så stort beløb til forskelligeformål så let kan siges, kan de nævnes så nemt. Men hvis der skal ske en spredning, så har vi ikke råd til alle de ønsker vi har.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak. Medlem af Inatsisartut Kim Kielsen, Siumut.

Kim Kielsen (S)

Tak formand.

Fremtidsinvestering, med hensyn børnenes vilkår, det bliver nævnt flere gange, at det er en fremtidsinvestering fra politikerne, med hensyn til vore børn.

At der skal være trygge rammer i hjemmet og hvordan forældrene skal have det lettere, her er det Siumut peger på en løsning, at de får en mulighed og således de får flere midler mellem hænderne, og børnenes vilkår således bliver lettere.

Nu fornemmer jeg at Kattusseqatigiit Partiiat har forskellige budskaber. På baggrund af disse, prøver du igen på at henvise sagen til kommissionsarbejde. Du nævner blandt andet skatte og velfærdskommissionen.

Den er endnu ikke nedsat. Hvor bliver den nedsat? Hvilke opgaver vil du have? Den store gryde er ved at blive fyldt op. Forholder sig således at de opgaver, som I ikke kan løfte, de bliver henvist til den store gryde.

Du er med i koalitionsamarbejdet. Derfor vil jeg spørge igen, dette forslag, det vedrører børnenes vilkår, hvad er der i vejen med den?

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ja, det kan eksempelvis disse, som kan behandles i dette udvalg. Men først ordføreren.

Jakob Skade (KP)

Du siger meget klart at jeg nu skal sige hvilke fejl, der er i forslaget. I forbindelse med tidligere spørgsmål gjorde jeg rede for den økonomiske opstramning, der nu er gældende for hele Grønland. Det er dette, som nu er en hindring med hensyn til hvad vi har råd til.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Inatsisartut Kim Kielsen, Siumut.

Kim Kielsen (S)

Det vil sige det er på bekostning af lavindkomstgrupperne. I dette forslag gives der mulighed for lavindkomstgrupperne, således de kan afhjælpes. Vil Kattusseqatigiit også lade det ske på bekostning af lavindkomstgrupperne?

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ordfører.

Jakob Skade (KP)

Tak.

Selvfølgelig kan det siges på denne måde. Men at sige det på denne måde, at det er på bekostning af lavindkomstgrupperne, selvfølgelig er det ikke vores mening.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Inatsisartut Kaali Olsen, Inuit Ataqatigiit.

Kaali Olsen (IA)

Tak.

Under denne samling har oppositionen den vane at sige at de vil have tiltag for børnm og lavindkostgrupperne, de har måske glemt at de sad i landsstyret indtil for nylig.

De har flere forslag, der tilsammen vil koste 3-400 mio. kr. Men de siger ikke tydeligt, hvor midlerne skal hentes fra. Og på anden side fremsiger de skældsord til landsstyrekoalitionen for at de ikke vil arbejde for lavindkomstgrupperne.

Jeg vil spørge dig hvad du mener med at fremsætte spørgsmål uden at sige hvor pengene skal komme fra?

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ordfører.

Jakob Skade (KP)

Tak.

Vi har Kattusseqatigiit Partiiat understreget at det med udgangspunkt i den økonomiske opstramning, at det selvfølgelig kan støttes, hvis vi havde masser af midler.

Hvis der et forslag uden at sige hvor penge skal komme fra, så er det blot en fremlæggelse med tomme ord. Det er jeg ikke forundret over, hvis man skal fremlægge et realistisk forslag skal finansieringen følge med.

Jeg takker selvfølgelig for din understregning af at der ikke følger finansiering af forslaget, og jeg kan se at der ikke er peget på mulige finansieringer.

Derfor siger jeg, lad os lige se vores økonomiske formåen de næste år, det er sandsynligt at vi kommer værk fra den nuværende situation. Den indeholder ikke et forslag, for der skal følge økonomi, hvis man skal fremlægge et forslag.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak, medlem af Inatsisartut Kim Kielsen, Siumut.

Kim Kielsen (S)

Tak.

Til bemærkningerne om finansieringen og til budskabet fra Inuit Ataqatigiit Kaali Olsen må jeg sige, at I må følge mere med i debatten.

Fra Siumuts side har vi peget på og har haft budskab om hvor pengene skal komme fra. I forbindelse med finansieringen og vilkårene er Siumuts forslag, at der skal mulighed for lavindkomstgrupperne.

På den anden side har landsstyrekoalitionens budskab været at børneopgangen skal spares væk. Hvad er det for noget? I forbindelse med børnen siger I gang på gang, at der ikke kan hentes penge andre steder.

Fra vores side vil vi give mulighed til lavindkomstgrupperne. Men der spares på opsparingen og elver i 9.-10. klasser. Men I vil have besparelser på deres område. Er det rimeligt?

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ordfører.

Jakob Skade (KP)

Tak.

Selvfølgelig er spørgsmålet meget vigtig, men jeg kort komme med en bemærkning. Det bliver gentagne gange nævnt fra Siumut at der vil spares på lavindkomstgrupperne. Men de henviser ikke til midler, det har vi også bemærket.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Inatsisartut Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Tak formand.

Jeg vil kort komme med bemærkninger til en af talerne fra Inuit Ataqatigiit, Kaali Olsens ord.

Her arbejder vi seriøst på løsninger med hensyn til børnene, og dengang I sad i opposition brugte I også hårde ord. Eller har I glemt at I har siddet i opposition?

Nu da I sidder med ansvaret i landsstyrekoalitionen erfarer I nu alvoren, at det ikke er nok bare at sige noget. Men det ting, som vi ellers kan være samlet om, som også var med I jeres valgprogram, er jeg forundret over vi nu er uenige om.

Vi har på ingen måde ikke frataget os ansvaret, vi har været til mange forbedringer, der har været taget skridt fremad, hvor Inuit Ataqatigiit og Demokraterne og Kattusseqatigiit også har deltaget. Men det meget underligt nu, de ting som arbejdede ihærdigt på, I sad i opposition, vil I ikke længere arbejde for dem. Nogen af bevillingerne fjerner I. Det er underligt.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Næste taler Jane Petersen Inuit Ataqatigiit

Jane Petersen (IA)

Når vi snakker om børnene og finder jeg underligt, og det er meget underligt den måde vi debaterer her. De er deres skyld – det er deres skyld. Vi prøver på at debattere for at sikre fremtiden. Og Siumuts ordfører Hans Enoksen har allerede sagt, at vi skal arbejde fremadrette og ikke se tilbage, men de gør det alligevel for at forsvare deres tid i landsstyrekoalitionen.

Vi sidder her for at være fremsynet, for at vi skal bedre vilkår i fremtiden, og med hensyn til børnene må vi være foregangsmænd, i stedet for at komme med nedsættende ord med samfundet som tilskuere eller pege på hvem der har lavet fejl. Vi er her for at arbejde.

Det bliver at man fjerner skolepengene og at man fjerner børneopsparing, det er blevet så almindeligt at skolepenge for ældste klasser, at de bliver nødt til at bære økonomien. Det er ellers forældrenes ansvar, at børnene skal have pengene. Ja, det er ellers forældrenes ansvar vi snakker om her hele tiden her og påstår at det er forbedring for vilkårene.

Hvad har Kattusseqatigiit Partiiat om dette.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ordføreren.

Jakob Skade (KP)

Tak.

Selvfølgelig vil jeg ikke komme tilbage på det passerede og jeg vil ikke kommentere dem nærmere. Levevilkårene i samfundet bliver betragtet som hårde, og selvfølgelig mærker vi det alle sammen. Og nu med hensyn til beskyldningerne, og når de er så store, vil vi ikke glemme dem de nærmeste dage.

Vi er nød til løsningerne arbejde i prioriteret rækkefølge, jeg har ikke andre bemærkninger. det er blot en præcisering.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak. Jeg vil lige erindre om, at det ud af 31 er 25 medlemmer af Inatsisartut enige om, at den sendes til udvalg. Derfor vil jeg gerne bede Jer, at når vi er færdige med de 3 der har markeret for at ville sige noget, så går vi videre.

Den første er medlem af Inatsisartut Kaali Olsen fra Inuit Ataqatigiit.

Kaali Olsen (IA)

Hvordan skal det siges? Selvfølgelig er der Inatsisartut og Naalakkersuisut for at kunne servicere befolkningen, og det er ud fra vores forestilling om service, tager vi vores stillingtagen. I Inuit Ataqatigiit vil lave en mere langsigtet ordning, vi vil have mere sammenhængende ordning, og på hvilke områder det kan gøres mere fleksibelt.

Og hvis vi så skal tage beslutning til de enkelte forslag, vil vi igen stå i den situation, at vi igen står med en masse lappeløsninger, som ikke hænger sammen.

Derfor har jeg fuld tiltro til, at den kommende kommission, som man altid vender til, at den vil komme med gode forslag og forslag til at få forbedret samfundsvilkårene. Måske meget bedre end det vi har nu, og mere sammenhængende. Derfor har jeg overhovedet ikke noget mærkeligt i, at man giver afslag for dette forslag. Da mit navn blev nævnt direkte, er disse mine bemærkninger.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ordføreren.

Jakob Skade (KP)

Tak.

Sådan nogle udmeldinger, det er rettet mod os og landsstyrekoalitionen, derfor vil jeg gerne tage dem til efterretning og lige nævne, for i Siumuts forslag er det ikke nævnt hvilken, hvor mange midler de er.

derfor burde det også præciseret ligesom jeg har sagt det tidligere.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Inatsisartut Kristian Jeremiassen, Siumut.

Kristian Jeremiassen (S)

Tak formand.

Til Inuit Ataqatigiits ordfører Kaali Olsen skal jeg sige, vi må have fremtidsvisioner og planer.

Også med hensyn til skatte- og velfærdskommissionen, som siden efterårssamlingen begyndte har været gang på gang. Det lyder som om, at vi ikke længere kan tage beslutninger her. De vil udefra tage beslutninger og komme med anbefalinger.

Vi er blevet valgt ind. Det er os, der skal tage beslutninger her, og ikke henvise til anden side.

Selvfølgelig er vanskeligt at forstå.

Og det er også præciseret hvorfra man vil hente midlerne. I løbet af mødet blev det også fremlagt fra Inuit Ataqatigiit, uden at komme ind på, hvorfra man vil finde midlerne.

Lige så snart der kommer noget fra Siumut, så bliver man altid spurgt, hvorfra vil i hente midlerne.

Jeg mener, at vi også må tænke på vores tankegang, og ikke kun tænker på, hvem der har stillet forslag.

Vi mener i Siumut at samtlige børnefamilier, der bor i de offentlige udlejningsboliger, må hjælpes.

Det er det vi skændes om. Det vil være gavn til børnefamilierne.

Det er beklageligt, at vi skændes om forbedringer på børnefamiliernes vilkår.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Hvis du vil kommentere det, så værsgo, ordfører.

Jakob Skade (KP)

Jeg kan kommentere det kort. Vi har nu i længere tid diskuteret, at det vil blive behandlet i udvalg.

Lad os se deres beslutning, så skal vi nok alle sammen være med i arbejdet.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Det er korrekt. Som jeg allerede har sagt, ud af 31 så er 25 enige i, at man sender sagen videre og uanset om Kattusseqatigiit Partiiat ikke er med, så er det absolut flertal.

Den sidste, der vil sige noget er medlem af Inatsisartut Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Tak formand.

Jeg håber, at kommissionen som formand for Inatsisartut har sagt, de skal benævnes som en kommission og ikke et stående udvalg, at den behandler sine opgaver ordentligt, og at de ikke blot fungerer som en samling. Jeg regner ikke med at arbejdet kan færdiggøres i 2010, det er muligt i 2011-12. Men familiers økonomi er meget anstrengende nu og huslejen vil også stige for børnefamilier. Det er derfor vi opfordrer medlem af Naalakkersuisut, fordi huslejen også vil stige i 2010, at børneboligtilskud må tilpasses.

Men jeg er glad for, at det er et absolut flertal vil behandle den i udvalget.

Og tak for, at jeg kan kommentere noget herfra.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak.

Og vi siger tak til Kattusseqatigiit Partiiats ordfører Jakob Skade.

Nu er det afsluttende med debatten og med 10 minutters taletid på vegne af forslagsstillerne Ruth Heilmann, Siumut.

Ruth Heilmann (S)

Tak formand.

Jeg siger tak for den meget spændende debat. Det er korrekt og jeg skal heller ikke lægge skjul på, at vi fra Siumut har været spændte på hvad der vil være af bemærkninger til vores forslag.

Selvfølgelig var vi vidende om, at medlem af Naalakkersuisut for Sociale anliggender ikke støtter vort forslag, men jeg blev berørt, og man bliver rørt, selvom vores forslag fra Siumut blev afslået, men at den blev henvist til udvalgsbehandling.

Jeg vil også særskilt takke Inuit Ataqatigiits ordfører Olga P. Berthelsen, at hun fremkommer med et kompromisforslag til vort forslag, at man i princippet hilser vores forslag om at få forbedret

vilkårene for børnefamilierne velkommen, og derved gav os håb i udvalget og herigennem gav en mulighed for opnå et resultat.

Grunden til at vi fra Siumut fremkommer med et forslag er, at det selvfølgelig skal være attraktivt at få børn i Grønland.

At familierne skal have gode vilkår er fra alle sider givet den største værdi, eller den har selvfølgelig været sådan, at familielivet er blevet værdsat.

Det at have børn i dagens Grønland i forhold til tidligere, at børnefamilier med mange børn, de er blevet færre, men heldigvis har man til stadighed lysten til at få børn. Men det at få børn medfører et meget stort ansvar hos familierne, og især i vort land, hvor udviklingen pågår, stilles der masser af krav, Der er masser af behov, krav om uddannelse og krav om velfærd.

Derfor er familierne og især børnefamilierne, at de bliver behandlet bedst muligt fra de offentlige, det er et af de mest afgørende i dagens Grønland.

Og især lavindkomstfamilierne og enlige har behov for støtte, mener vi fra Siumut det er helt nødvendigt, og vi er overbevist om at andre partier også tænker på denne målsætning og arbejde som sådan her i Inatsisartut. Og derfor er vi meget glade for at Inuit Ataqatigiit fremkommer med sådan en ånd.

Da man har fået debatteret forslaget meget indgående, så vil jeg ikke kommentere partiernes enkeltvist, men i Kattuseqatigiit Partiiats ordførerindlæg nævnes Socialreformkommission, som har arbejdet i 2 år, dets anbefalinger, som i stort omfang har været udviklet og udbygget og realiseret især i de seneste år i Inatsisartut, Men at de i fuld omfang ikke er blevet realiseret og ikke på tilfredsstillende vis, det bør vi alle sammen tage ansvaret for. Det er ikke kun Siumut, der har deltaget i denne, for samtlige partier også var medlemmer i Socialreformkommissionen dengang. Fra Kattuseqatigiit Partiiat blev det nævnt, at man ikke vil stille sig tilfreds med dette, det var budskabet. Da vi ikke vil stoppe her, fremsætter vi her et forslag om, at børnefamiliernes boligforhold bliver forbedret.

Derfor vil jeg sige tak til dem der i princippet støtter forslaget, selvom man giver afslag, så vil den blive behandlet i udvalget, og det har vi gode forhåbninger til. Og jeg håber også på, at den på en eller anden måde i 2010 i efterårssamlingen, at man også i finansloven vil kunne komme med nogle tillæg og forbedringer på det område og få dem færdiggjort, uanset om der er tale om boligsikring eller huslejetilskud eller noget andet, der vil gavne familierne og gavne lavindkomster og endelig at man gør noget til gavn for dem. Så vil vi være meget taknemmelige for det fra Siumut. Tak.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Det er så vurderingen fra forslagsstilleren.

Den næste der vil sige noget er Olga Poulsen Berthelsen, Inuit Ataqatigiit

Olga Poulsen Berthelsen (IA)

Først til Siumuts indledningsvise bemærkning til behandling af forslaget, at selvom hun var vidende om afslaget fra medlem af Naalakkersuisut for Sociale anliggender, det er vi fra Inuit Ataqatigiit

ikke enig i, og det finder vi uacceptabelt, for i henhold til det vi ved, så ha medlem af

Naalakkersuisut for Sociale anliggender ikke sagt, at hun gav afslag til forslaget. Derfor mener jeg, at det må Siumut få forklaret, på hvilke områder medlem af Naalakkersuisut for Sociale anliggender har givet afslag? Jeg mener det er vigtigt at vi få en redgørelse på det punkt.

Vi er vidende om fra Inuit Ataqatigiit, at medlem af Naalakkersuisut for Sociale at hun som medlem af Naalakkersuisut for sociale anliggender arbejder på at få forbedret familiernes vilkår. I forgårs har vi set hvor stort og hvor vigtigt hvid bog, og hun har fået udarbejdet for at kunne hjælpe børnene og børnefamilierne, det så vi i forgårs her i Inatsisartut.

Jeg vil også sige, at vi fra Inuit Ataqatigiit finder det meget vanskeligt at skulle acceptere, at Kristian Jeremiassen fra Siumut i forbindelse med denne debat om børns vilkår, at vi skændes om det. Jeg mener, at Kristian Jeremiassen bør forklare det, eller Siumuts ordfører må forklare på hvilke områder Inatsisartut har skændtes om vedrørende børn.

Vi mener ikke fra Inuit Ataqatigiit, at vi skændes om børn her i Inatsisartut.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Så er det ordføreren.

Ruth Heilmann (S)

Tak Olga P. Berthelsen.

Når man nærlæser svarnotatet fra medlem af Naalakkersuisut for Sociale anliggender siger hun afsluttende, jeg citerer lige:

”Med disse bemærkninger, så indstiller Naalakkersuisut at forslaget ikke bliver støttet.” Undskyld, det er Naalakkersuisut for boliger der kommer med denne besvarelse.

Men i bemærkningerne fra medlem af Naalakkersuisut for Sociale anliggender kan man også fornemme, at hun også ønsker vi får præciseret vort forslag og finder den betænkelig. Jeg mener det må bemærkes særskilt.

Jeg betragter denne som at det er hele Naalakkersuisut der står bag dette afslag.

Men med hensyn til Kristian Jeremiassen fra Siumut og hans udtalelser mener jeg ikke, at jeg skal kommentere, hvis han selv vil, så kan han få dem besvaret.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak.

Så er det Naalakkersuisoq for Sociale anliggender Maliina Abelsen (IA)

Maliina Abelsen, Medlem af Naalakkersuisut for Sociale Anliggender (IA)

Jeg bliver også lige nødt til at pointere, at det ikke er mig der har skrevet det her svarnotat, selvom jeg er medlem af Naalakkersuisut. Det er Jens B. Frederiksen der har besvaret det her på vegne af Naalakkersuisut. Der hvor jeg måske kommer ind i billedet, det er i forhold til boligsikring og jeg synes, at det også er på sin plads, at jeg stiller nogle spørgsmål, der henleder opmærksomheden på boligsikring og på børne- og familieområdet, fordi det jo netop er sådan, at der bliver gjort rigtig meget for børnefamilierne på nuværende tidspunkt. Det er bare lige for at få konkretiseret præcist vi ved hvem vi snakker om og hvem der har besvaret herinde.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Så er det ordføreren.

Ruth Heilmann (S)

Tak.

Jeg undskylder at besvarelsen ikke kom fra medlem af Naalakkersuisut for Sociale anliggender, men at den kom fra Jens B. Frederiksen.

Men der er alligevel tale om et afslag til forslaget og der henstilles til at den ikke nyder fremme. Det er også almindeligt at besvarelsen sker på vegne af naalakkersuisut.

Men med hensyn til boligtilskud er man glædeligvis åben, således der på et eller anden måde kan ske forbedringer. Hvis den bliver sendt i udvalg, at boligtilskud og at man også vil se på Siumuts forslag, at dets principielle gode sider også bliver vurderet.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Hallo... så vi kunne høre noget af, hvad sagde.

Naalakkersuisut for boliger siger mange tak.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger (D)

Først til ordførerne og alle som deltog i debatten, dem vil jeg sige tak for denne spændende debat.

Men som jeg forstod det, så har et absolut flertal givet afslag til forslaget overskrift. Nemlig afhængig af, hvor mange børn man har, at man vil lave en nedsættelse af husleje med 7,5 % for hvert barn af dem der bor i de offentlige udlejningsboliger.

Det vil jeg sige tak for fra Naalakkersuisuts side, at flertallet er enige med os, for her blev sagt flere gange her, at det er lavindkomstgruppen, det er dem der har små indtægter, det er dem der skal hjælpes. Men her i forslaget så er det jo alle, der skal have, blandt andet ægtepar som har 6-7-800.000 i indtægter om året med 2 børn, og disse vil få 2 x 7,5 %, selvom de overhovedet ikke har behov for det.

Vi fra Naalakkersuisut mener, at man via boligsikring, hjælper lavindkomstgrupperne meget.

Og som Inuit Ataqatigiits ordfører har sagt, så kan man selvfølgelig få diskuteret, hvad grænserne for at kunne opnå boligsikring skal være, eller hvad der skal ske.

Men som det står her, at det skal være gældende for alle, det er vi imod fra Naalakkersuisuts side.

Mange personer kan selv sørge for deres egne børn afhængig af deres indtægter, de har ikke behov.

Så blev det også nævnt, jeg mener at medlem af Naalakkersuisut for Sociale anliggender blevet misforstået, fordi hun sagde: hvad så med dem der bor i, der er lejere i private boliger, hvordan skal de hjælpes?

Men her i forslaget overskrift, så vil de ikke blive hjulpet.

Og her må vi også huske på, at forslagsstillerne her til forslaget, så står det meget klart, at midlerne vil blive taget fra boligsikringen. Det vil sige, at man vil hente midler fra de der ikke har så mange midler og give dem til dem, der har mere. Man vil tage midlerne fra lejere hos private og give dem til de der ellers har råd.

Derfor finder vi det meget vigtigt fra Naalakkersuisut, at man forbedrer børns vilkår. Og det er heller ikke sådan, at fordi der blev fremsat sådanne forslag her, at vi ikke forslaget som et godt

forslag. At det så skal fortolkes således, at Naalakkersuisut er i mod børn eller ikke vil hjælpe børnene.

Det er via boligsikringen, at børn der har det dårligt eller de der har dårlige økonomiske kår, de vil blive afhjulpet via deres forældre.

Men jeg er glad for, at jeg her kan konstatere, at det sendes i udvalg, således at man kan få debatteret boligsikringsordningen og det er lidt uklart, hvilket udvalg man vil sende sagen til. Men Atassuts ordfører har henvist den til familieudvalget, så jeg regner jeg med, at det er det man kun vil være fælles om.

Boligsikringen vedrører familier, og hører under Naalakkersuisut for Sociale anliggender netop dette område. Derfor håber jeg på, at når udvalget begynder at behandle denne sag, så håber jeg meget på, at man vil have et tæt samarbejde med medlem af Naalakkersuisut for Sociale anliggender. Tak

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Det er korrekt, at Atassuts ordfører har henvist at denne sag fortsættes hos familieudvalget, men Siumut og Inuit Ataqatigiit har henvist den til boligudvalget, så vil jeg lige bede Siumut og Inuit Ataqatigiit om at overveje hvad de mener om det, inden vi bliver færdige med behandlingen af dette dagsordenspunkt.

Den næste der vil sige noget er medlem af Inatsisartut Doris Jakobsen, Siumut.

Doris Jakobsen (S)

Ja, først vil jeg spørge medlem af Naalakkersuisut for Boliger, idet du i din forrige tale nævnte, at børnetilskudsordningen skal have en anden struktur, hvad tænker man på her?

Derudover hvis vores forslag skal realiseres, så siger at det vil blive uklart eksempelvis lovgivningsmæssigt. Jeg vil også gerne her vide hvad man tænker på.

Med hensyn til jeres begrundelse for afslaget siger du, at vi vil give penge til dem der allerede har midler. Vi har fremsat et forslag om at børnefamiliernes levevilkår skal blive lettere. Fordi børnefamilierne har store udgifter eksempelvis til vuggestuer m.m., og til fritidshjem.

Der får for at lette forholdene for disse familier, at vi fremsætter et forslag, også fordi det harmonerer med vores ånd i Siumut, at mindre bemidlede og mellemindkomstgrupperne også enlige forældre skal tilgodeses i større omfang.

Derfor er det os en glæde, at sagen bliver henvist til udvalgsbehandling, også fordi vi der kan komme frem til eventuelle kompromiser.

Og med disse bemærkninger vil jeg fra Siumut henvise punktet til behandling i familieudvalget og vi kan gå ind for det.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger (D)

Tak.

For det første vil jeg gerne lige bemærke, at det ikke for så længe siden, at medlem af Naalakkersuisut for Sociale anliggender har haft et pressemøde, hvor hun fremlagde forskellige planer.

Vi finder det meget vigtigt fra Naalakkersuisut, at vi skal tiltag med langsigtede konstruktive og sammenhængende planlægning med hensyn til børnefamiliernes levevilkår. Og jeg kan sige, at vi er ved gennemgå en redegørelse vedrørende boligsikringen. Altså, jeg i samarbejde med medlem af Naalakkersuisut for Sociale anliggender, derfor vil vi tage forskellige tiltag lige nu. Men selvfølgelig er disse sager endnu ikke tilendebragt og jeg kan ikke sige hvornår de bliver færdige. Med hensyn til det forslag og at det er svært at forstå, dertil vil jeg blot sige, at det er altså den økonomiske del af forslaget, der er svært at forstå. Hvor skal vi hente pengene fra.

Man skal ligesom i første omgang have undersøgt, hvor mange penge der skal overflyttes fra boligsikringen og hvad det vil have af konsekvenser. Jeg vil blot gentage følgende, det koster selvfølgelig at have børn, men når forældrene selv kan, så er det deres eget ansvar for at sørge for deres egne børn. Og hvor mange gange har vi hørt dette. De mindre socialt stillede skal hjælpes, fordi økonomien er begrænset. Men dem der allerede har i forvejen, de må selv sørge for deres egne børn. Det synes vi. Tak

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Inatsisartut Ruth Heilmann, Siumut.

Ruth Heilmann (S)

Tak, først tak for ordene fra medlem af Naalakkersuisut for Boliger, Infrastruktur og Trafik, fordi jeg kan fornemme, at I vil have tiltag med børnetilskud igennem boligsikringsordningen. Det er glædeligt ved dine ord.

Men du er meget opsat på at give afslag på Siumuts forslag. Men principielt i og med den sendes til udvalgsbehandling, at man delvist er for forslaget. Derudover giver forslaget fra Inuit Ataqatigiit støtte til tiltag omkring boligsikringsordningen og fordi man agter at fremkomme med ændringsforslag i udvalget.

Og hvis man proceduren i udvalget kan der fremkommes med et ændringsforslag, jeg mener med det som udgangspunkt at vi kan opnå resultater i udvalget.

Jeg synes, at vi ikke længere kan lade børn og familier vente, budskabet har været flere gange fremme i foråret og sidste år, at det er nu der skal gøres noget, man kan ikke lade dem vente længere.

Derfor med henvisning til disse betragtninger, så synes jeg, at man gennem dette forslag yder mindre bemidlede børnefamilier hjælp gennem boligsikring, og at dette gøres snarest muligt uden at lade dem vente yderligere, og tilendebringe forslaget.

I kan måske at Siumut havde pressemøde den 30. september, hvor forslaget også blev fremlagt.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Og nu er det medlem af Naalakkersuisut for Boliger, Infrastruktur og Trafik.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger (D)

Jeg forstår medlem af Inatsisartut Ruth Heilmann således, at det er hendes egen personlige mening, hun kommer frem med, at det ikke er et spørgsmål. Dertil vil jeg blot sige med hensyn til børneområdet og de mange forskellige spørgsmål, det er på sin plads, at de bliver stillet til medlem af Naalakkersuisut for Sociale anliggender, og jeg ved at I velkommen hos hende også at stille skriftlige henvendelser.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak.

Medlem af Inatsisartut Olga Poulsen Berthelsen, Inuit Ataqatigiit.

Olga Poulsen Berthelsen (IA)

Med hensyn til Naalakkersuisut med hensyn til at lejere hos private udlejningsboliger deres bekymring med at de ikke længere kan få boligsikring, det har vi stor forståelse for fra Inuit Ataqatigiit, netop fordi man i dette forslag hentyder til, at de børnefamilier der skal ligesom lattes for økonomien. Det er ikke børn der får boligsikring eller familierne hos private udlejningsejendomme det drejer sig om, hvis de ikke bliver medtaget bliver forskellen for stor. Dem der lejer sig ind i de private udlejningsejendomme er dem, der slet ikke har nogen bolig, familier, der har store og forskellige problemer i deres hverdag, og lejerne kan også være studerende med børn, som ønsker at bo bedre og bliver nødt til at leje sig ind med store huslejer. De har således mulighed for at få en boligsikring, også selvom de har lejet sig ind i private udlejningsejendomme.

Og derfor kan vi fra Inuit Ataqatigiit godt forstå Naalakkersuisuts bekymring.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Og nu er det medlem af Naalakkersuisut for Boliger, Infrastruktur og Trafik.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger (D)

Jeg tager bemærkningen til efterretning.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak.

Næste bliver medlem af Inatsisartut Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Tak formand.

Jeg vil gerne understrege de usammenhængende bemærkninger fra medlem af Naalakkersuisut for Boliger, Infrastruktur og Trafik jeg vil lige korrigere ham for hans, fordi de er bange for, at der vil blive hente penge fra de mindrebedemidlede med hensyn til boligsikring.

Jeg synes ikke det skal gøres til et problem. Hvis I er bekymrede for de mindre bedemidlede, så lad der snarest findes en ordning for dem, for der vil ske huslejerne næste år. Jeres hensigt er heller ikke sammenhængende, for hvis finanslovsforslaget bliver vedtaget, så vil I fjerne goderne fra de mindre bedemidlede. Skolepengene for børn med mindre bedemidlede forældre vil blive fjernet,

børneopsparingen vil blive fjernet fra børn som har forældre, som ikke kan spare op, man vil gerne hjælpe dem og ikke hjælpe dem, jeg ved ikke hvordan det skal forstås.

Jeres hensigter er ikke sammenhængende. Hvis I tager det alvorligt med at hjælpe de mindre bemidlede, så lad os finde løsningsmuligheder, for når huslejerne stiger i 2010, vil familiernes levevilkår bliver yderligere forringet. Tak.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak.

Medlem af Naalakkersuisut.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger (D)

Tak.

Selvfølgelig skal vi ikke behandle alle aspekter i denne sag, men for eksempel der bliver sagt i dag i denne sal, at de store skoleelever skal sørge for sig selv. Det er forældrenes pligt at sørge for deres børn, det er deres ansvar. Det er forældrenes ansvar. Og hvis forældrene ikke har mulighed for at sørge for deres egne børn på grund af lav indkomststatus, så skal forældrene have den nødvendige hjælp for at de kan sørge for deres egne børn.

Det er det, som er Naalakkersuisuts grundlæggende holdning.

Med hensyn til, at du siger mine ord er usammenhængende, det kan jeg selv ikke forstå. politik. Da Siumuts ordfører var her, så spurgte jeg meget klart, hvor pengene skal hentes fra. De vil blive hentet fra boligsikringen. Så hvis det kun disse penge, og der ikke skal hentes fra anden side, ligesom det står skrevet i forslaget, at de vil blive hentet derfra.

Så hvis man på grund af for store årsindkomster, så vil der blive midler fra de mindre bemidlede. Jeg synes at disse bemærkninger er meget sammenhængende og vi vil ikke være med til det fra Naalakkersuisut. Vi mener, at dem der har behov for hjælp skal hjælpes, det er ikke sådan at alle automatisk får hjælp.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

For at færdigbehandle dagsordenspunktet, så er hele ansvaret givet til Inatsisartut, alligevel er der stadig mange, der har bedt om ordet.

Den næste der har bedt ordet er medlem af Inatsisartut Kristian Jerimiassen, Siumut.

Kristian Jerimiassen (S)

Tak ordstyrer.

Med hensyn til fremlæggelse fra medlem af Naalakkersuisut for Boliger, Infrastruktur og Trafik bemærker jeg, jeg citerer, ”Genindførelse af boligbørnetilskuddet vil gøre problematikken om udbud og efterspørgsel efter boliger mere diffus”, citat slut.

Jeg forstår det således, at det er børnene der er blevet ofret, at administrationen er mere vigtig og befolkningen bliver nedprioriteret.

Jeg skal sige at vi ikke hente fra boligsikringen, det vil sige at vi ikke opnå at de mindre bemedlede vilkår bliver forringet. Hvis der udfra forældrenes boligforhold gives tilskud til børn under 18 år, så mener jeg, at det vil være meget gavnligt for familien.

Her bliver skatte- og velfærdskommissionen nævnt flere gange, det er det man har nævnt, eller arbejdsgruppen. Jeg synes, at Naalakkersuisut også skal tænke på, at det er os her i salen der skal tage denne beslutning, og familiernes vilkår i vores forslag vil blive lettere, hvis den bliver gældende næste år, det vil være gavnligt fra næste år. Vi kan ikke vente længere, priserne stiger, købekraften bliver forringet, det er nødvendigt med tiltag. Jeg synes ikke vi kan leve yderligere udsættelser.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger (D)

Ja, det er meget glædeligt at Kristian Jerimiassen har en stor samarbejdsvilje og det er også glædeligt, og det glædeligt at Siumut også har viljen til at forbedre børnenes levevilkår. Vi er alle sammen enige om det. Vi er blot ikke enige i forslaget så længe, den har sådan en overskrift, at det er en god gangbar vej.

Med hensyn til administrationen, i spørgsmålet start, jeg tænker ikke på at administrationen skal øges, at den vil blive forøget. Hvis den bliver erstattet af boligsikringsordningen, så vil administrationen vil blive lettere. Her tænker vi nærmere på med hensyn til mulige lejere og andre forhold og mulighed for privat udlejning, så vil lejepotentialet blive mindre. De vil ikke kunne opnå 7,5% med hensyn til børnene. Så kan man selvfølgelig forestille sig, at ventelisten til offentlige lejeboliger bliver længere. Forslaget kan have forskellige konsekvenser.

Vi fra Naalakkersuisut ser frem til, at udvalget når de begynder at drøfte boligsikringen og andre forhold, så vil de forstå hvordan den skal løses, derfor opfordrer jeg til, at man skal have et nært samarbejde med medlem af Naalakkersuisut for Sociale anliggender.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak.

Så er det Andreas Uldum, Demokraatit.

Andrea Uldum (D)

Tak.

Jeg har nu tænkt nærmere på medlem af Inatsisartut Hans Enoksen bemærkninger på et tidligere tidspunkt, og nu føler jeg må komme med berigtigelse.

Han sagde, at fordi huslejerne vil stige, så har de stillet dette forslag frem. Det er lidt mærkeligt, fordi vi alle sammen vidste ikke, hvornår og hvor meget huslejerne vil stige.

Jeg ved jo at beslutningsforslag har bestemte tidsfrister indtil Inatsisartuts samling. Da jeg mener at det ikke kan være korrekt vil jeg gerne spørge medlem af Naalakkersuisut for Boliger, Infrastruktur og Trafik om du på et tidligere tidspunkt end efterårssamlingen har meddelt huslejestigning.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Det har måske ikke videre indflydelse med sagens videre behandling. Medlem af Naalakkersuisut for boliger.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger (D)

Ja, jeg vil lige udtale, at det er korrekt, selvfølgelig hænger de ikke sammen, for dette forslag blev fremlagt i efteråret, og først efterfølgende så har vi meddelt, det der vedrører huslejeforhøjelserne. Men fordi man hele tiden gentager dette, vil jeg med tydelighed sige, at det i henhold til forordningen, altså i henhold til lovgivningen, det huslejerne, der vil stige, det er det man har fulgt, fordi vi skal henholde os til forordningen. Hvis vi ikke gør det, vil vi overtræde forordningen. Det vil vi ikke fra Naalakkersuisut, derfor er det beklageligvis at vi er nødsaget til at forhøje huslejerne.
Tak.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisut for Sociale Anliggender

Maliina Abelsen, Medlem af Naalakkersuisut for Sociale Anliggender (IA)

Vi bliver ved med at snakke om de mindre bemidlede herinde, men jeg synes at det er meget det vi kommer tilbage til gang på gang, det er jo, at det her forslag, det er ikke et forslag som er skabt til at hjælpe de særligt mindre bemidlede. Det er et forslag der skærer hele befolkningen og alle dem der bor i lejeboliger over en kam. Det er ikke et forslag der har et specifikt ønske om, at hjælpe de mindre bemidlede og det er det man må holde fast i, at det må jo være det, som er målet som jeg hører diskussionen. Så det her forslag vil naturligvis hjælpe de mindre bemidlede, men det vil også hjælpe alle dem der ikke har behov for det. Og det ville da være rigtig fint, hvis vi var et samfund i overflod af penge, men det er vi ikke. Vi er et samfund der skal hjælpe dem der har mest brug for det. Det er det boligsikringen gør i dag. Boligsikringen hjælper dem der har mest brug for det. Så forslaget kunne jo egentlig have været meget mere interessant og relevant, hvis det havde handlet om, at boligsikring for dem der har allermindst skulle hæves eller noget i den stil. For det er da rigtigt, at vi kan gøre det bedre for familier med børn, men vi bør altså kigge på, hvordan vi hjælper dem der har mest behov for det.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ja med denne meningstilkendegivelse er det ikke nødvendigt med en besvarelse fra Naalakkersuisut.

Så er det Olga Poulsen Berthelsen, Inuit Ataqatigiit.

Olga Poulsen Berthelsen (IA)

Afslutningsvis og uden at nævne grunden til vores afslag, så er vi fra Inuit Ataqatigiit glade for, at flertallet nu går ind for Inuit Ataqatigiits kommende ændringsforslag, nemlig en undersøgelse om at ændre boligsikringen, den vil blive behandlet i udvalg.

Afsluttende skal vi fra Inuit Ataqatigiit meddele, at vi ønsker at dette forslag bliver sendt til behandling hos familieudvalget.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak.

Den næste der vil sige noget er medlem af Inatsisartut Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Tak formand.

Først til Demokraternes ordfører Andreas Uldum for hans udsagn at jeg forud har fået kendskab til noget, kan jeg sige at det ikke er rigtigt. Jeg sagde at man fra Naalakkersuisuts side har sat som mål at få forhøjet huslejerne. Andreas Uldum har nok forstået det således, at jeg har haft kendskab til det allerede i foråret. Det er slet ikke tilfældet.

Men uanset dette, så er det mig en glæde, at Naalakkersuisut nu vil deltage, med hensyn til boligsikring vil det spændende arbejde blive vurderet i udvalget. Jeg håber så på, at der vil være et flertal til at støtte hensigten og få den realiseret, således vil jeg blot opfordre Naalakkersuisut deltager i dette, fordi vi her i salen ikke kan komme videre. Tak.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger (S)

taavalu soorunami aamma ataasiakkaani suliassanik ingerlaannartumik suliniagaqartussamik taakku ingerlatinnissaa taanna angorusuttarparput.

Som jeg har sagt, så opfordrer jeg til, at man i udvalget har et tæt samarbejde med Naalakkersuisoq for Sociale anliggender, men jeg kan se, at det her uafhængig hvilken politik det er, at vi værdsætter meget fra Naalakkersuisut, at man arbejder koordineret. Det er vores mål at alt der vedrører børn skal samles under et, det vedrører også andre politikere. Jeg mener, at vi skal se langsigtet.

Selvfølgelig kan vi også kunne behandle enkelte akutte sager.

Men vi lægger vægt på en koordineret politik.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak.

Så er det medlem af Inatsisartut Kim Kielsen, Siumut.

Kim Kielsen (S)

Tak formand.

Med hensyn til overskriften så har medlem af Naalakkersuisut fremsat forskellige budskaber,

men vi betragter det ikke, at der er givet absolut afslag, fordi det vil blive behandlet i udvalget. Og Inuit Ataqatigiits ordfører har meldt ud, at Inuit Ataqatigiits forslag vedrørende boligsikring vil blive behandlet. Men at disse vil blive behandlet i udvalget med denne her som overskrift.

Udvalget vil behandle og afdække forskellige forhold, det er taknemmeligt.

Derfor vil det være ønskeligt, at da Naalakkersuisut i 2008 stoppede forhøjelsen af huslejer, at de vil hæve den. Det har man stoppet og efterfølgende så har man oprettet et udvalg, har de efterfølgende nedsat et udvalg til afdækning af problemerne i forbindelse med huslejerne. For at kunne sikre fremtiden, hvordan ville man gerne sikre det, og med hensyn til befolkningens vilkår, kan der via en socialreform balanceret løse huslejeproblematikken, her tænkes også på gældende love.

Dengang startede landsstyret dette arbejde i 2008. Derfor vil spørge medlem af Naalakkersuisut, hvor langt er man hene i arbejdet, og med hensyn til udvalget håber jeg, at afdækningsarbejdet vil ske hurtigt.

Og med hensyn til priserne, så har du et budskab om at priserne vil blive forhøjet i henhold til lovgivningen, og forhøjelsen blev nævnt skal være 5,5 %. Er det nok denne forhøjelsen i forhold til lovgivningen. Tak.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Det bliver ganske kort om hvor langt arbejdet er hene. Jeg vil anmode om svar fra Naalakkersuisut. Og da man allerede blevet enige om at sagen skal gå videre, vil jeg begrænserne hertil, når de to sidste har fremsat deres.

Medlem af Naalakkersuisut.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger (D)

Tak.

Først skal jeg lige fortælle, at det som forrige landsting har taget en beslutning om oprettelse af udvalg, det mener jeg ikke, at vi er bundet til det, da dette ikke er sket gennem en lov. Der er mange forskellige tiltag indenfor boligområdet, og disse blev fremlagt kort tid siden.

Og det der vedrører boliger fik man stoppet sidste år, det vil sige at man fra INI A/S den ellers har meddelt, der skulle være huslejestigninger, men denne forhøjelse blev stoppet. Og det har medført at vedligeholdelse ikke kunne laves. Så hvis man i henhold til lovgivning skal lave disse, så bliver

vi nød til at forhøje huslejerne. Vi sagde ikke nu, at det skal være på 5,5 %, vi sagde, at det var max 5,5 %.

Så godt som vi formår har vi gjort forskellige store tiltag, eksempelvis undersøger vi nu om der kan etableres en boligforening for hele Grønland. Således man på den måde kan undgå store huslejestigninger på enkelte steder. Derfor har vi tiltag på det område.

Men man ikke omgå lovgivningen, man kan sætte spørgsmålstejn om man sidste år har henholdt sig til lovgivningen.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Så er det medlem af Inatsisartut Karl Lyberth, Siumut.

Karl Lyberth (S)

Jeg skal præcisere, at Siumut med sådan et forslag ikke vil hente midler fra lavindkomstgrupperne, og da jeg var oppe på talerstolen, så spurgte medlem af Naalakkersuisut mig om netop dette spørgsmål. Jeg kom med et meget klar besvarelse at vi ikke vil hente midler fra lavindkomstgrupperne.

Jeg sagde blandt andet bevillinger, at hvis medlemmer af Naalakkersuisut var for mange og nedskæres med en, så vil man have råd til dem, og hvis man fjerner fri bil til Naalakkersuisut, så ville vi altså også kunne have råd til det. Dem nævnte jeg som eksempler. Så det at sige at Siumut vil hente midler fra lavindkomstgrupperne, det er ikke korrekt.

Og i debatten her i salen bliver det gentagne gange nævnt, at vi så vidt muligt ikke skal hente midler fra lavindkomstgrupperne, fordi de skal beskyttes. Jeg skal erindre overfor Naalakkersuisut og Jens B. Frederiksen sagde, at vi skal have en langsigtet politik, at vi skal have løsninger og arbejde med omhu. Til den tid bliver forholdene værre, Naalakkersuisut henter midler fra lavindkomstgrupperne, man fjerner skolepenge fra de ældste skoleelever. Det er her at lavindkomstgrupperne bliver ramt. Her vil jeg afsluttende blot sige, at vi alle kan se at disse børnefamilier har behov for hjælp. Derfor er det for mig ikke afgørende, hvor forslaget kommer fra. Om den kommer fra Siumut, Inuit Ataqatigiit eller Demokraatit, det er ikke det der er afgørende. Det afgørende for mig er, at disse børnefamilier som har problemer her og nu, at vi på en eller anden måde kan prøve at afhjælpe dem, det er det vigtigste. Og det skal vi heller ikke skændes om.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Debatten skal ikke gentages, denne to timers debat skal vi ikke gentage.

Medlem af Naalakkersuisut.

Jens B. Frederiksen, medlem af Naalakkersuisut for Boliger (D)

Her vil blot klart udtale, at vi selvfølgelig også vil være med i samarbejdet, som f.eks. at kigge på boligsikringsordningen, fordi det er ønske fra Inatsisartut. Fra Naalakkersuisut sætter vi overhovedet ikke noget spørgsmålstegn ved hvorfra forslaget kommer fra. Selvfølgelig vurderer vi forslaget om hvordan den ser ud. Her må jeg blot sige, at vi ikke betragter overskriften som værende god, og derfor er vi glade for, at et absolut flertal vil se på boligsikringsordningen, men i debatten her er det tydeligt at denne overskrift ikke støttes.

Da jeg har besvaret alt det resterende, så finder jeg det ikke nødvendigt med gentagelser.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Jeg undskylder at jeg bliver nødt til at lave en stram styring af mødet, men vi har stadig fire dagsordenspunkter, som vi skal have nået. Der er 5 førstebehandlinger på fredag og samtlige udvalg vil holde møde i morgen, derfor kan vi ikke holde møde i morgen. Derfor forbereder vi nu om vi eventuelt kan starte tidligere på fredag. Vi er nød til at gøre det således, hvis vi skal det hele. Men den næste der vil sige noget det er medlem af Inatsisartut Naja Petersen, Atassut.

Naja Petersen (A)

Tak.

Jeg blot udtale, at vi fra Atassut er glade for, at vores ordførerindlæg har henvist til behandling i familieudvalget, hvor det også blev støttet bl.a. fra Siumut, Inuit Ataqatigiit også henviser til dette udvalg.

Jeg er også glad for, at hvor bl.a. medlem af Naalakkersuisut Jens B. Frederiksen sagde, at det ikke er afgørende hvilken parti, at det er initiativer og tiltag og arbejder for sociale områder og børns vilkår og forbedringer af dette, det er det man kan være samlet om. Fordi man allerede har nogle beviser på, som det tidligere landsstyrekoalition som har startet, eksempelvis sundhedsseminarer, seminarer for væresteder. Og som medlem af Naalakkersuisut for Sociale anliggender i sin pressemeddelelse fremkom med, at det er noget man kan være fælles om blev fremlagt. Det er vi også glade for.

Derfor kan jeg fra atassut ikke undlade at nævne, at vi kan samles om så væsentlige sager, sels om det har afstedkommet en stor debat, så mener jeg, at i og med vi sender til dem til socialudvalget, at det er det vi kan samles om, det er jeg meget glad for. Tak.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Værsgo medlem af Naalakkersuisut.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger (D)

Jeg vil blot udtale, at det er korrekt, at i samtlige politikker, at vi ønsker at arbejde videre de nyttige, som det tidligere landdstyre har oprettet og igangsat. Tak.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Nu er vi også kommet uden om alle næs og odder, og nu er vi færdige med behandling af dagsordenspunkt 57, 1. behandling og førend 2. behandling bliver det sendt til behandling i familieudvalget. Og der er heller ikke noget mærkeligt i forbindelse med ændring af samfundslivet, at man nedsætter nogle kommissioner for at kikke på befolkningens vilkår.

Den første blev udarbejdet i 1981 og 1982 af socialreformkommissionen, og efter 15 år kom den næste betænkning i 1997, så var det næste betænkning der blev fremlagt. Og nu måske til næste år, når der er gået 13 år og så vil kommissionen blive færdig med sit arbejde omkring samfundsændringer og komme med nogle vigtige anbefalinger.

Vi ønsker udvalget god arbejdslyst i denne vigtig spørgsmål.

Næste punkt er 95.